

คู่มือการลงทุน ใน
สาธารณรัฐแองโกลา

THAILAND
BOARD OF INVESTMENT

มูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

คำนำ

สงครามกลางเมืองที่กินเวลาเกือบ 30 ปีของแองโกลา ทำให้ โครงสร้างพื้นฐาน เช่น อาคาร บ้านเรือน และ ถนน ถูกทำลาย นอกจากนี้ ยังเกิดปัญหาสังคม เช่น เด็กกำพร้า คนพิการ ขึ้นมากมาย แต่เมื่อสงครามกลางเมืองสิ้นสุดลง แองโกลากลับสามารถฟื้นฟูและพัฒนาประเทศได้อย่างรวดเร็ว โดยอาศัยทรัพยากรที่สำคัญอันได้แก่ เพชร และ น้ำมัน เป็นฐานในการพัฒนาประเทศ

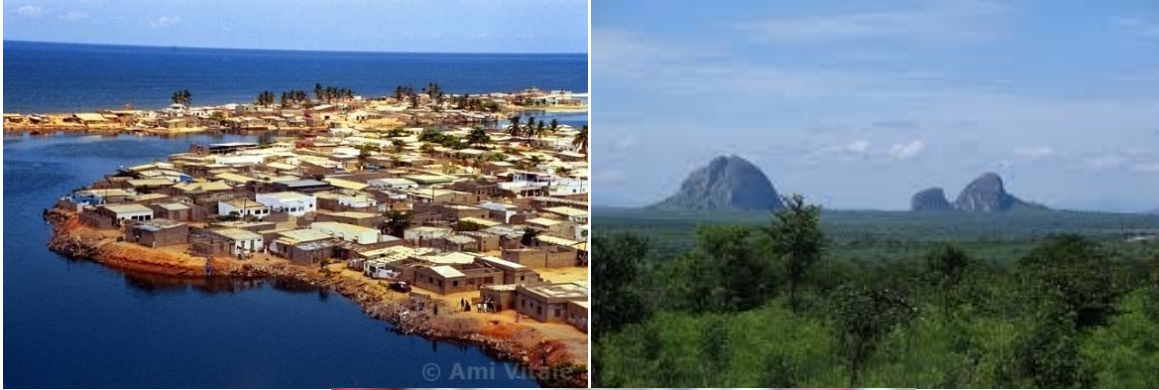
ความอุดมสมบูรณ์ของ เพชร และ น้ำมัน ทำให้มีนักลงทุนต่างชาติจำนวนมากเข้ามาลงทุนยัง แองโกลา ส่งผลให้เศรษฐกิจของแองโกลาโดยเฉพาะในเมืองหลวง (Luanda) ขยายตัวอย่างรวดเร็ว แองโกลาจึงเป็นตลาดเป้าหมายที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ได้เล็งเห็น ศักยภาพและสนับสนุนให้นักธุรกิจไทยเข้าไปลงทุน เพื่อสร้างฐานการผลิตใหม่ซึ่งจะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศโดยรวมได้ ถึงแม้ว่าการลงทุนในประเทศกำลังพัฒนามักจะมีความเสี่ยงและอุปสรรคต่างๆ แต่หากนักลงทุนมีการบริหารความเสี่ยงที่เป็นระบบ และ รอบคอบ เปรียบเทียบกับโอกาสที่จะได้รับผลตอบแทนสูงแล้ว ก็ไม่น่ามองข้ามไป

อย่างไรก็ตาม ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศซึ่งเป็นตลาดใหม่ยังมีอยู่อย่างจำกัด BOI จึงเห็นควรจัดทำคู่มือวิเคราะห์โอกาสและสู่ทางการลงทุนของไทยในตลาดใหม่ และจัดทำฐานข้อมูลทางธุรกิจ นโยบาย และกฎระเบียบอย่างเป็นระบบ ซึ่งเป็นการเปิดโลกทัศน์ใหม่สำหรับนักลงทุนไทยและเตรียมความพร้อมในการแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ในการแย่งชิงโอกาสในตลาดใหม่ ซึ่งปัจจุบันถึงจุดอิมตัวที่เร็วกว่าในอดีตค่อนข้างมาก

สารบัญ

บทที่ 1: ข้อมูลพื้นฐาน	1
1.1 บทนำ	2
1.2 ภูมิประเทศ	4
1.3 ข้อมูลอื่นๆ	4
บทที่ 2: การเมือง สังคม เศรษฐกิจ และ โครงสร้างพื้นฐาน	6
2.1 การเมือง	7
2.2 สังคม	9
2.3 เศรษฐกิจ	11
2.4 โครงสร้างพื้นฐาน	12
บทที่ 3: ปัจจัยแวดล้อมในการลงทุน	15
3.1 กฎระเบียบ	16
3.2 ระบบภาษีของประเทศแองโกลา	17
3.3 การประกอบธุรกิจ	19
3.4 ระดับการเปิดเสรีและความสะดวกในการทำธุรกิจ	21
3.5 ความตกลงที่สำคัญระหว่างประเทศ	25
3.6 นโยบายและสถานภาพทางการเงิน	30
บทที่ 4: โอกาสและสู่ทางการลงทุน	33
4.1 การค้าระหว่างประเทศไทยและแองโกลา	34
4.2 อุตสาหกรรมที่น่าสนใจลงทุน	34
บทที่ 5: หน่วยงานด้านการลงทุนที่สำคัญ	39

บทที่ 1: ข้อมูลพื้นฐาน

1.1 บทนำ

ก่อนที่ชาวยุโรปจะเข้ามายังดินแดนแถบแอฟริกาฝั่งตะวันตก ราชอาณาจักรคองโก เป็นอาณาจักรที่มีอิทธิพลสูงมาก ชนเผ่าและอาณาจักรต่างๆของแองโกลา ก็อยู่ภายใต้การปกครองของราชอาณาจักรคองโก โดยอาณาจักรที่มีความสำคัญที่สุดของแองโกลา คือ อาณาจักรเอ็นดองโก (Ndongo) ปกครองโดย กษัตริย์ ที่เรียกในภาษาเอ็นดองโกว่า “เอ็นโกลา (Ngola)” อันเป็นที่มาของชื่อประเทศแองโกลาในปัจจุบัน

“ราชอาณาจักรคองโก เป็นอาณาจักรที่มีอิทธิพลสูงมาก ชนเผ่าและอาณาจักรต่างๆของแองโกลา ก็อยู่ภายใต้การปกครองของราชอาณาจักรคองโกด้วย”

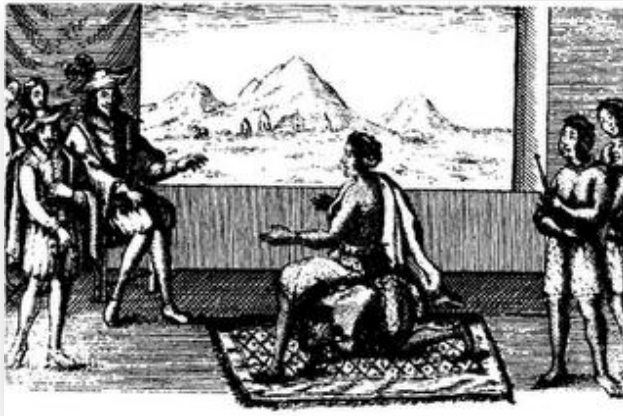
ในปี 2025 (ค.ศ. 1482) ชาวโปรตุเกสเป็นชาวยุโรปชาติแรกที่เข้ามายังดินแดนแถบนี้¹ ซึ่งแม้ว่า ชาวโปรตุเกสจะให้ความสนใจในทรัพยากรของดินแดนแถบนี้ เช่น สินค้าเกษตร ไม้ และงาช้าง มาก แต่ทรัพยากรที่โปรตุเกสให้ความสำคัญมากที่สุด คือ “ทาส” โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อใช้งานในพื้นที่เพาะปลูกในบราซิล² ชาวโปรตุเกสจึงเข้ามาทำธุรกิจค้าทาส ในดินแดนแถบนี้

¹ นำโดย Diogo Cao เริ่มต้นเข้ามายังราชอาณาจักรคองโกก่อนที่จะขยายอิทธิพลไปยังอาณาจักรที่อยู่ภายใต้การปกครองของคองโก เช่น Ndongo ในภายหลัง

² เป็นประเทศอาณานิคมที่มีความสำคัญสูง ของโปรตุเกสในขณะนั้น

การค้าทาสทำให้ชาวพื้นเมืองต่อต้าน โดยเฉพาะจากเผ่าเอ็นโกลา ผู้นำการต่อต้านที่มีชื่อเสียงที่สุดในประวัติศาสตร์ คือ ราซินีเอ็นซิงกา³ (Queen Nzingha or Jinga) ซึ่งครองราชย์ในปี 2160 ได้นำชนเผ่าต่างๆ ต่อสู้กับการรุกรานเพื่อค้าทาสของชาวโปรตุเกส และ ดัตช์ จนจบสิ้นพระชนม์ในปี 2206 เมื่อมีพระชนมายุ 82 พรรษาแม้สงครามเพื่อปลดปล่อยทาส (Kuata Kuata War) จะจบลงด้วยชัยชนะของโปรตุเกส แต่ก็สร้างความลำบากในการค้าทาสแก่โปรตุเกสอย่างมาก และการต่อต้านก็ยังคงดำเนินอยู่อย่างต่อเนื่อง ทำให้ธุรกิจค้าทาสค่อยๆ ลดน้อยถอยลง จนเลิกสิ้นในปี 2379 และเปลี่ยนเป็นการผลิตเพื่อส่งออกในปี 2387

พระราชินี Nzingha ประทับนั่งบนหลังของนักรบผู้ติดตามชาวเอ็นตองโกขณะ เจรจากับโปรตุเกส เนื่องจากผู้แทนโปรตุเกส ถูกทรมานเป็นสตรี และเป็นชนเผ่าแอฟริกา จึงไม่มีเก้าอี้ให้

แม้การค้าทาสจะหมดไป แองโกลา ก็ยังคงไม่ได้รับเอกราชจากโปรตุเกส กลุ่มของประชาชนชาวแองโกลา เช่น Popular Movement for the Liberation of Angola (MPLA) ก่อตั้งในปี 2499 the National Front for The Liberation of Angola (FNLA) ก่อตั้งในปี 2504 และ National Union for the Total Independence of Angola (UNITA) ก่อตั้งในปี 2509 จึงได้ต่อสู้เพื่อเรียกร้องเอกราช จนแองโกลาได้รับเอกราชในวันที่ 11 พฤศจิกายน 2518

³ เป็นวีรสตรีที่มีชื่อเสียงมากในแองโกลา และในระดับโลก พระนางเป็นรัชทายาทลำดับที่ 2 ของพระราชินี Kiluanji ที่ทำการต่อต้านการรุกรานของโปรตุเกส (ภายหลังการถูกปลงพระชนม์ ด้วยการบั่นพระเศียรในปี 2160) แต่เนื่องจากพระเชษฐาต่างมารดาซึ่งเป็นรัชทายาทลำดับที่ 1 ไร้ความสามารถ กอปรกับไร้ซึ่งคุณธรรม (สังหารผู้ต่อต้าน รวมถึงพระโอรส และ พระมารดา ของราชินีเอ็นซิงกา) พระนางจึงได้รับความชอบธรรมจากประชาชนในการขึ้นครองราชย์แทนพระเชษฐา ภายหลังพระนางได้ร่วมมือกับชนเผ่าต่างๆ ต่อสู้กับการรุกรานของโปรตุเกสและดัตช์ และด้วยความสามารถในการสงครามและการทูตของพระนาง (บางครั้งพระนางร่วมมือกับดัตช์ในการต่อสู้กับโปรตุเกส และ บางครั้งร่วมกับโปรตุเกสในการต่อสู้กับดัตช์) ทำให้ชาวยุโรปประสบความสำเร็จยากลำบากในการปกครอง จนพระนางสิ้นพระชนม์ ในปี 2206

1.2 ภูมิภาคประเทศ

แองโกลาตั้งอยู่ทางด้านตะวันตกเฉียงใต้ของทวีปแอฟริกาบนฝั่งมหาสมุทรแอตแลนติก มีพื้นที่ประมาณ 1,246,700 ตารางกิโลเมตร (ประมาณ 2.5 เท่าของไทย)

ประเทศแองโกลามีสภาพอากาศกึ่งแห้งแล้งทางด้านทิศใต้และตามชายฝั่งไปจนถึงลูอันดา ทิศเหนืออากาศเย็น ฤดูแล้งอยู่ในช่วงเดือน พ.ค. – ต.ค. ส่วนฤดูร้อนกับฤดูฝน อยู่ในช่วงเดือน พ.ย. – เม.ย.

1.3 ข้อมูลอื่นๆ

1.3.1 ธงชาติ: สีดำ หมายถึง ความเป็นชาวแอฟริกัน สีแดง หมายถึง เลือดที่หลั่งในการต่อสู้เพื่ออิสรภาพ สีทอง หมายถึง แร่ ที่เป็นทรัพยากรหลักของประเทศ ฟันเฟือง หมายถึง อุตสาหกรรม และมีดมาเชเต้ (Machete) หมายถึง การเกษตร (ชาวแองโกลา ใช้มีดมาเชเต้ ในการเกษตร ทั้งตัดพืช และ ขุดดิน)

1.3.2 เมืองสำคัญ: เมืองหลวงคือ กรุงลูอันดา (Luanda) ส่วนเมืองที่มีการทำอุตสาหกรรมน้ำมันมากคือ (Cabinda)

1.3.3 หน่วยเงินตรา: กวันซาแองโกลา (AOA) อัตราแลกเปลี่ยนอยู่ที่ 1 บาท = 3.09 AOA (สถานะ ณ วันที่ 21 ต.ค. 2554)

บทที่ 2: การเมือง สังคม เศรษฐกิจ และ โครงสร้างพื้นฐาน

2.1 การเมือง

2.1.1 ภาพรวม

ก่อนที่แองโกลาจะได้รับเอกราชจากโปรตุเกสในปี 2518 นั้น ได้มีกลุ่มที่สำคัญ 3 กลุ่มทำการเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องเอกราช แต่ภายหลังจากที่ได้รับเอกราชแล้ว 3 กลุ่มที่มีอิทธิพลสูงดังกล่าว กลับมีนโยบายและปรัชญาในการบริหารประเทศที่แตกต่างกัน และไม่สามารถระงับความแตกต่างด้วยการเจรจากันได้ สงครามกลางเมือง (Civil War) จึงเกิดขึ้นระหว่าง กลุ่มของรัฐบาลโดยพรรค MPLA นำโดย อดีตประธานาธิบดี Agostinho Neto⁴ และ ประธานาธิบดี Jose' Eduardo dos Santos กับ กลุ่มพันธมิตร FNLA และ UNITA นำโดยนาย Jonas Savimbi

Jose' Eduardo dos Santos กับ Jonas Savimbi

MPLA มีแนวนโยบายการบริหารประเทศแบบสังคมนิยมมาร์กซิส ในขณะที่ UNITA มีแนวนโยบายแบบสังคมนิยมประชาธิปไตย ทำให้พรรค MPLA ได้รับการสนับสนุนกำลังและยุทธปัจจัยจาก อดีตสหภาพโซเวียต และ คิวบา ในขณะที่ UNITA ได้รับการสนับสนุนจาก สหรัฐฯ แอฟริกาใต้ นามิเบีย และ พันธมิตรประชาธิปไตยหลายประเทศ การสนับสนุนดังกล่าวนอกจากจะไม่สามารถตกลงกันได้แล้วยังทำให้เกิดสงครามตัวแทน (Proxy War) หรือ สงครามเย็น (Cold War) ขึ้น เป็นระยะเวลายาวนาน

⁴ เป็นประธานาธิบดีคนแรกในปี 1975 และเสียชีวิตในปี 1979 ประธานาธิบดี dos Santos จึงขึ้นครองตำแหน่งแทนจนถึงปัจจุบัน

ความขัดแย้งดูเหมือนจะจักจบลงเมื่อทั้ง 2 ฝ่ายยินยอมให้มีการเลือกตั้งในปี 2535 ผลการเลือกตั้งแสดงให้เห็นถึงความนิยมที่ใกล้เคียงกัน กล่าวคือ ประธานาธิบดี dos Santos ชนะด้วยคะแนนเพียงร้อยละ 49.57 ต่อร้อยละ 40.07 อย่างไรก็ตาม Savimbi ไม่ยอมรับการเลือกตั้งดังกล่าว ทำให้สงครามยังดำเนินอยู่ต่อไป จนเมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2545 Savimbi ถูกสังหาร จากการโจมตีฐานที่มั่นโดยกองกำลังของรัฐบาล การโจมตีครั้งนั้นทำให้ผู้สืบทอดลำดับที่หนึ่งคือ Antonio Dembo เสียชีวิตจากอาการบาดเจ็บหลังจากการปะทะกันใน 10 วันต่อมา ด้วยการสูญเสียดังกล่าว ทำให้ประธานพรรคคนปัจจุบันของ UNITA คือนาย Isaias Samakuva ยอมรับข้อตกลงให้มีการเลือกตั้งทั่วไปในปี 2551 ซึ่งประธานาธิบดี dos Santos ชนะการเลือกตั้งดังกล่าว โดยพรรค UNITA ได้ที่นั่งเพียง 16 จาก 220 ที่นั่ง ในขณะที่พรรครัฐบาล คือ MPLA ของประธานาธิบดี dos Santos ครองเสียงข้างมากถึง 191 จาก 220 ที่นั่ง⁵

Samakuva และ มรณกรรมของ Savimbi

2.1.2 ระบบการปกครอง/ ระบบการเลือกตั้ง

ปัจจุบันแองโกลา ปกครองประเทศด้วยระบอบประชาธิปไตย มีประธานาธิบดีเป็นประมุข ประธานาธิบดีมาจากการเลือกตั้งโดยตรง ทำหน้าที่บริหารประเทศโดยเป็นผู้แต่งตั้งนายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรีและประธานศาลฎีกา สภานิติบัญญัติมาจากการเลือกตั้ง มีสมาชิกสภาทั้งหมด 220 ที่นั่ง อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันได้มีการร่างรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่ และอยู่ในระหว่างการทำประชาพิจารณ์

เนื่องจากแองโกลา เคยอยู่ภายใต้การปกครองของโปรตุเกสมาก่อน แองโกลาจึงใช้ระบบกฎหมาย ในรูปแบบเดียวกับ โปรตุเกส คือ ผสมระหว่าง ระบบจารีต และ ระบบประมวลกฎหมาย ปัจจุบัน แองโกลาแบ่งการปกครอง ออกเป็น 18 จังหวัด ได้แก่ จังหวัด Bengo, Benguela, Bie, Cabinda, Cuando, Cubango, Cuanza Norte, Cuanza Sul, Cunene, Huambo, Huila, Lunda, Norte, Lunda Sul, Malanje, Moxico, Namibe, Uige, Zaire และ กรุง Luanda

⁵ หลายองค์กร เช่น Human Right Watch ได้วิพากษ์วิจารณ์ถึงความไม่โปร่งใสและยุติธรรมของการเลือกตั้งครั้งนี้ ในหลายประเด็น เช่น เสรีภาพในการหาเสียง และการจัดการเลือกตั้ง อย่างไรก็ตาม ประธานพรรคฝ่ายค้านคือ Isaias Samakuva ก็ได้ประกาศยอมรับผลการเลือกตั้ง ทำให้การเมืองแองโกลาอยู่ในความสงบได้

2.2 สังคม

2.2.1 ประชากร

ในปี 2552 แองโกลามีประชากร 18,992,707 คน ปัญหาสงครามกลางเมืองภายในประเทศที่ใช้เวลาหลายสิบปี (2518 -2545) เป็นปัญหาสำคัญของประเทศ สงครามกลางเมืองดังกล่าวทำให้วัฒนธรรมต่างๆ ของประเทศ และแต่ละชนเผ่าถูกทำลายลง การคมนาคมขนส่งไม่สะดวก แต่ละเผ่าจึงมีวัฒนธรรมปิดกั้นและอาศัยอยู่เฉพาะเผ่ามากขึ้น

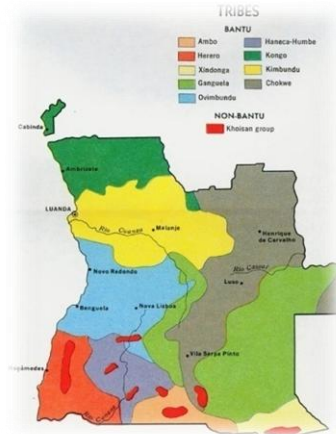

นอกจากการทำลายวัฒนธรรมแล้ว ผลของสงครามทำให้ประชากรในวัยฉกรรจ์ เสียชีวิตเป็นจำนวนมาก ทำให้มีเด็กกำพร้า และคนพิการมากในแองโกลา ประชากรร้อยละ 43.2 อายุต่ำกว่า 15 ปี⁶ และอายุขัยเฉลี่ยของประชากรจึงต่ำมาก คือ เพียง 38.76 ปี เท่านั้น

2.2.2 เชื้อชาติ

บริเวณที่เป็นที่ตั้งของแองโกลาในปัจจุบันนี้ ประกอบด้วยชนเผ่าหลายเผ่า ซึ่งโดยมากเป็นเผ่าบันตู (Bantu) อาศัยกระจายอยู่ตามภูมิภาคต่างๆของแองโกลา โดยเผ่าที่มีประชากรมากที่สุดในเผ่าบันตู คือ เผ่ายอย โอวิมบันตู (Ovimbundu) รองลงมา คือ เผ่ายอยคิมบูดู (Kimbundu)

⁶ cia.gov, ประมาณการ ปี 2554

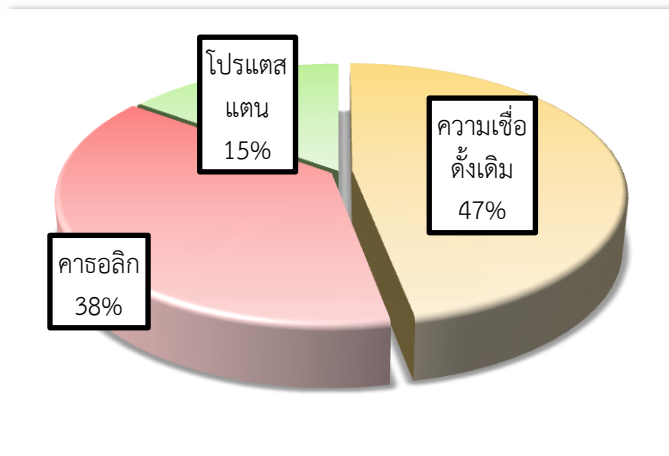

เผ่าต่างๆ ของแองโกลา แบ่งตามถิ่นที่อยู่อาศัย

2.2.3 ศาสนา

ประชากร ร้อยละ 53 นับถือศาสนาคริสต์ (รวมคาทอลิกและโปรเตสแตนต์) และอีกร้อยละ 47 นับถือความเชื่อดั้งเดิม แต่จากภัยสงคราม จึงทำให้ศาสนาคริสต์ในแองโกลามีลักษณะผสมกับความเชื่อพื้นเมือง มีการใช้หมอผีเพื่อขอให้ปลอดภัยจากสงคราม และใช้ในการรักษาตามโบสถ์ด้วย

แผนภาพที่ 1: สัดส่วนของประชากรในการนับถือศาสนา

ที่มา: มุลนิธิ สวค. ข้อมูล ณ วันที่ 20 กุมภาพันธ์ ปี 2554

2.2.4 ภาษา

เนื่องจาก แองโกลาประกอบด้วยประชากรจากหลายเผ่า ทำให้ต้องใช้ภาษาโปรตุเกส ซึ่งเคยเป็นภาษาของเจ้าอาณานิคม เป็นสื่อกลางในการสื่อสาร แต่ก็ยังใช้ภาษาบ้านตุเป็นภาษาราชการเช่นกัน

2.3 เศรษฐกิจ

แองโกลา เป็นประเทศที่อุดมไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ เช่น น้ำมัน และ เพชร แต่ตั้งแต่ได้รับเอกราชจนถึงปัจจุบันกลับมีการพัฒนาน้อยมาก เพราะความขัดแย้งทางการเมือง รัฐบาลและกลุ่มกบฏ ต่างใช้เพชรและน้ำมันในการพัฒนาทางอาวุธยุทโธปกรณ์เพื่อการสงครามมากกว่าการนำไปใช้เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และความเป็นอยู่ของประชาชน

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันสถานการณ์ความไม่สงบได้บรรเทาลง ภายหลังจากเลือกตั้งทั่วไปจบลงด้วยการยอมรับผลการเลือกตั้งของนาย Samakuva ซึ่งเป็นผู้นำพรรคฝ่ายค้าน แองโกลาจึงมีโอกาสนำ น้ำมัน และ เพชรมาใช้ในการพัฒนาประเทศ ทำให้เศรษฐกิจของแองโกลา เติบโตด้วยอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจร้อยละ 5.9 ในปี 2553 โดยมีรายได้ต่อประชากรที่ 4,941 ดอลลาร์สหรัฐฯ

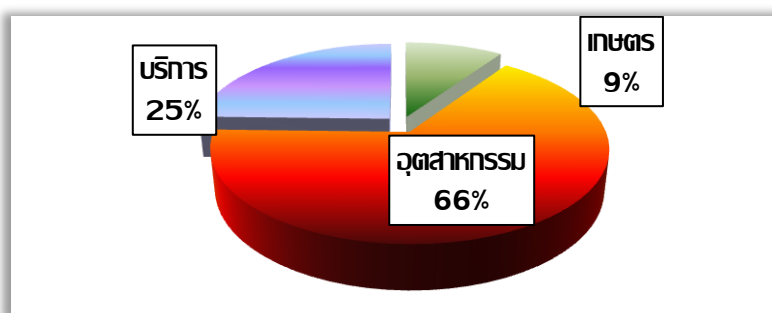
ตารางที่ 1: ดัชนีชี้วัดทางเศรษฐกิจของแองโกลา

ดัชนีชี้วัดทางเศรษฐกิจ	แองโกลา	ไทย	ปี	แหล่งที่มา
การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ	5.88	7.52	2553	IMF
GDP (PPP, พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)	114.34	584.77	2553	IMF
รายได้ต่อประชากร (PPP, ดอลลาร์สหรัฐฯ)	6,412.54	8,643.63	2553	IMF
อัตราเงินเฟ้อ (ร้อยละ)	13.34	3.05	2553	IMF
รายได้รัฐต่อ GDP (ร้อยละ)	38.38	20.94	2553	IMF
ดุลบัญชีเดินสะพัด	1.36	11.10	2553	IMF
อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (ร้อยละ)	34.91	3.87	2552	World Bank
เงินสำรอง (พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)	13.66	138.42	2552	World Bank
กำลังแรงงาน	8,000,000 คน แต่ปัจจุบันมีปัญหาการว่างงาน 40%			
สัดส่วนผู้มีรายได้ต่ำกว่า 1.25 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อวัน	54.30	น้อยกว่าร้อยละ 2	2544 - 2551	HDR

ที่มา: มุลนิธิ สวค. ข้อมูล ณ วันที่ 20 กุมภาพันธ์ ปี 2554

สัดส่วนรายได้ประชาชาติส่วนใหญ่ของแองโกลามาจากภาคอุตสาหกรรม โดยเฉพาะจาก เพชร และ น้ำมัน ถึงร้อยละ 66 เป็นรายได้จากภาคบริการร้อยละ 25 และเป็นรายได้จากภาคเกษตร เพียงร้อยละ 9

แผนภาพที่ 2: สัดส่วนรายได้ประชาชาติของแองโกลา

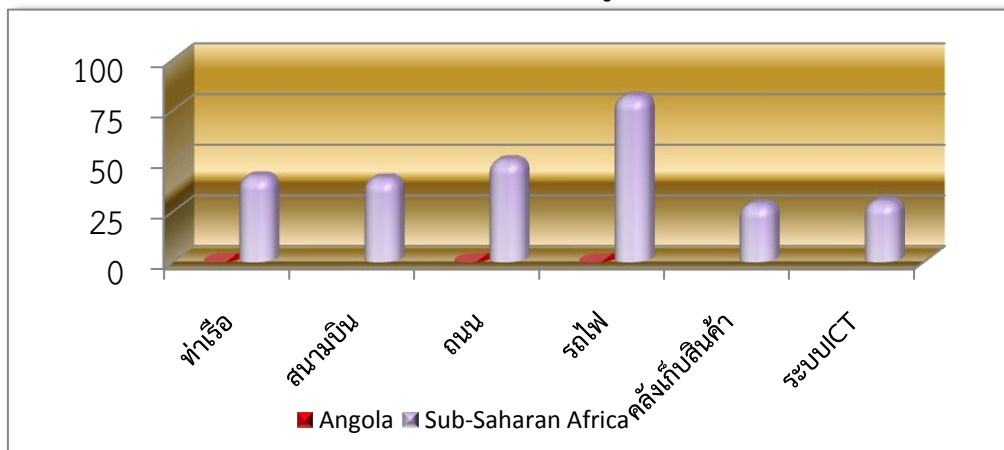
ที่มา: มุลนิธิ สวค. ข้อมูล ณ วันที่ 20 กุมภาพันธ์ ปี 2554

ปัจจุบันแองโกลา เป็นสมาชิกองค์กรระหว่างประเทศที่สำคัญหลายองค์กร โดยเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) ในปี 2539 เป็นสมาชิก OPEC ในปี 2550 และเป็นสมาชิกองค์กรทางการค้าของแอฟริกาที่สำคัญอีกหลายองค์กร เช่น African Union (AU), Southern African Development Community (SADC) และ Economic Community of Central African States (ECCAS) แต่ยังมีได้เข้าร่วมเขตการค้าเสรี SADC

2.4 โครงสร้างพื้นฐาน

เนื่องจากแองโกลาเป็นประเทศที่เพิ่งฟื้นตัวจากภัยสงครามภายในประเทศ ที่สร้างความเสียหายให้แก่ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งถนนในนอกเขตเมืองของแองโกลา ในเขตที่เคยเป็นพื้นที่การสู้รบนั้น นอกจากจะทรุดโทรมแล้ว ยังมีความเสี่ยงต่อกับดักระเบิดที่ทหารทิ้งจากฝ่ายรัฐบาล และ ฝ่ายต่อต้านได้นำมาฝังไว้ จากการจัดอันดับค่าดัชนีโดย World Bank จึงพบว่า ระบบโครงสร้างพื้นฐานของแองโกลา ยังไม่ได้มาตรฐาน ทั้งท่าเรือ ถนน และ รถไฟ รวมถึงคุณภาพสาธารณสุขของแองโกลาอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของทวีปแอฟริกา

แผนภาพที่ 3: ดัชนีระบบสาธารณูปโภคของแองโกลา

ที่มา: Logistic Performance Index, World Bank ข้อมูล ณ วันที่ 20 กุมภาพันธ์ ปี 2554

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากแองโกลา มีทรัพยากรที่สำคัญ เช่น น้ำมันและเพชร หลายชาติจึงให้ความสนใจเข้ามาลงทุน รัฐบาลจึงได้เร่งแก้ไข ซ่อมแซม พัฒนา และ เพิ่มการให้บริการ ด้านสาธารณูปโภคอย่างเต็มที่ เช่น ได้มีการสร้างท่าเรือหลายแห่งใน Luanda เพิ่มขึ้น เป็นต้น ในปัจจุบัน เพื่อเป็นการลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น และเป็นการประหยัดเวลา บุคลากรในกิจการเหมืองเพชร และ ขุดเจาะน้ำมัน จึงใช้การเดินทางด้วยเฮลิคอปเตอร์ ไปยังเหมือง หรือ แทนขุดเจาะน้ำมัน โดยตรง แทนการเดินทางด้วยรถยนต์

2.4.1 ระบบการขนส่งทางอากาศ

ระบบการขนส่งทางอากาศระหว่างประเทศไม่ว่าจะเป็นในส่วนของผู้โดยสาร หรือการขนส่งสินค้ามีการให้บริการที่ Quatro de Fevereiro International Airport (Luanda)

2.4.2 ระบบการขนส่งทางถนน

มีเส้นทางครอบคลุมทั้งหมดกว่า 50,000 กิโลเมตร เส้นทางหลักได้รับการลาดยางแล้วประมาณร้อยละ 10 แต่ยังมีบางเส้นทางที่ต้องการการกักเก็บระเบิด

2.4.3 ระบบการขนส่งทางรถไฟ

ถูกทำลายจากสงครามกลางเมือง ปัจจุบันอยู่ระหว่างการบูรณะและมีแผนขยายเส้นทางเพื่อเชื่อมต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน อาทิ นามิเบีย คองโก และ แซมเบีย

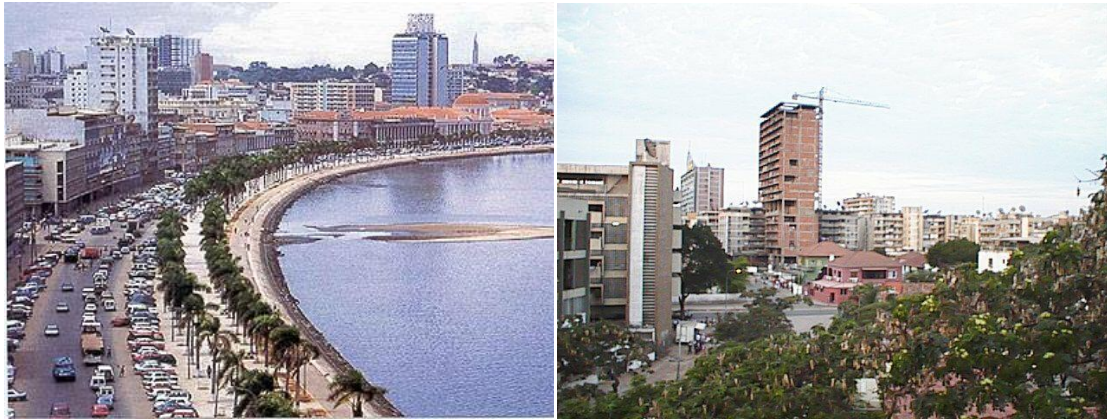

2.4.4 ระบบการขนส่งทางน้ำ

สามารถใช้ท่าเรือที่ ลูอันดา การเดินเรือจากไทย สามารถใช้เส้นทาง ผ่านท่าเรือ Cape Town ของแอฟริกาใต้ ใช้เวลาเดินทาง 27 วัน ค่าขนส่งเฉลี่ย 2,230 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อ ตู้ (ขนาด 20 ฟุต)

บทที่ 3 ปัจจัยแวดล้อมในการลงทุน

“ปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจในสหรัฐอเมริกา เมื่อปี 2551 ได้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม อย่างไรก็ตาม มูลค่าการลงทุนภาคเอกชนในประเทศแองโกลาได้เพิ่มสูงขึ้นในปี 2552 กล่าวคือ สำนักงานส่งเสริมการลงทุนภาคเอกชน (The Angolan Agency for Private Investment - ANIP) ได้อนุมัติโครงการลงทุนมูลค่ารวมกว่า 1.4 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งมีมูลค่าสูงกว่าระดับการลงทุนในปี 2551 กว่าร้อยละ 27 และหากรวมมูลค่าการลงทุนที่อนุมัติโดยคณะรัฐมนตรี พบว่า มูลค่าการลงทุนรวมในอุตสาหกรรมที่ไม่ใช่น้ำมันสูงถึง 3.3 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยคาดว่าจะสร้างงานในประเทศรวมกว่า 27,000 ตำแหน่ง แสดงให้เห็นถึงความแข็งแกร่งในศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศแองโกลาในสายตาของนักลงทุนทั้งท้องถิ่นและต่างชาติ”

3.1 กฎระเบียบ

เมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม ปี 2546 ประมาณหนึ่งปีภายหลังการสิ้นสุดสงครามภายในประเทศ รัฐสภาแองโกลาได้ออกกฎหมายการลงทุนภาคเอกชน ฉบับที่ 11/03 (Private Investment Law No. 11/2003) โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อดึงดูดให้เกิดการลงทุนในภาคเอกชน ทั้งนักลงทุนชาวท้องถิ่นและต่างชาติ ทั้งนี้ รัฐบาลเห็นความสำคัญของภาคเอกชนในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาประเทศที่บอบช้ำจากสงคราม และต้องการ พัฒนาในทุกด้าน จึงออกกฎหมายดังกล่าวเพื่อสร้างระบบนิติรัฐที่ส่งเสริมการค้าการลงทุน โดยไม่ขัดผลประโยชน์พื้นฐานของภาครัฐ รวมทั้ง เพื่อปกป้องสิทธิและเงินลงทุนของเอกชนเพื่อสร้างความมั่นใจ ชักจูงความกล้าและลดความเสี่ยงในการลงทุน กล่าวคือ รัฐบาลได้มีวัตถุประสงค์ในการฟื้นฟูผลผลิตภายในประเทศก่อนที่จะลดกำแพงภาษีลง อย่างไรก็ตาม รัฐบาลได้ประกาศให้มีการลดกำแพงภาษีสำหรับสินค้านำเข้าบางรายการ รวมถึงประกาศยกเว้นภาษีศุลกากรสำหรับธุรกิจและนักลงทุนบุคคลที่มีกิจการในเมือง Cabinda และใกล้เคียง เมื่อปี 2552 เพื่อส่งเสริมแผนการที่จะขยายท่าเรือ Cabinda (ซึ่งมีเงินลงทุนเริ่มแรก 100 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) ในการเพิ่มความลึกและขยายความจุของท่าเรือ

นอกจากนี้ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการลงทุนอย่างเป็นรูปธรรมในทุกภาคส่วนของประเทศเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม ปี 2546 รัฐสภาแองโกลาได้อนุมัติกฎหมายสิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีและศุลกากรฉบับที่ 17/03 (Law on Tax and Customs Incentives to Private Investments - Law 17/03) เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาประเทศ โดยส่งเสริมกิจกรรมที่รัฐบาลให้ความสำคัญ เช่น มาตราที่ 16 ระบุการจัดเก็บภาษีทางธุรกิจในอัตราร้อยละ 10 สำหรับการลงทุนในบริการด้านการศึกษาและสาธารณสุขที่ให้บริการฟรี โดยไม่เก็บเงินอย่างน้อยร้อยละ 10 ของมูลค่าการบริการรวมต่อปี

อย่างไรก็ตาม เพื่อพัฒนากฎหมายการลงทุนให้มีความก้าวหน้า ทันสมัยและส่งเสริมการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่อง รัฐบาลได้เตรียมออกกฎหมายส่งเสริมการลงทุนภาคเอกชนฉบับใหม่ ซึ่งคาดว่าจะผ่านรัฐสภาและบังคับใช้ได้ภายในปี 2554 โดยกฎหมายฉบับใหม่นี้จะยกเครื่องกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนทั้งหมดเพื่อลดอุปสรรคและความยุ่งยากในการลงทุนและดำเนินกิจการต่างๆ โดยรวม

3.2 ระบบภาษีของประเทศแองโกลา

3.2.1 ภาษีเงินได้นิติบุคคล (Corporate Income Tax)

การคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลคำนวณจากกำไรที่เกิดขึ้นทั้งหมดภายในประเทศแองโกลา รวมถึงรายได้ทั้งหมดที่เป็นของบริษัทสัญชาติแองโกลาที่ดำเนินการในต่างประเทศ ผู้ที่ต้องจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่ม A: ประกอบด้วย บริษัทร่วมทุน บริษัทมหาชนที่มีเงินทุนมากกว่า 35 UCFs⁷ สถาบันการเงินและบริษัทประกันภัย บริษัทของแองโกลาที่ดำเนินการในต่างประเทศ บริษัทต่างชาติซึ่งก่อตั้งในแองโกลา และผู้เสียภาษีอื่นที่มีรายได้เฉลี่ยในระยะเวลาย้อนหลัง 3 ปี ล่ำสุดมากกว่า 70 UCFs

กลุ่ม B: ประกอบด้วยผู้ที่ไม่รวมอยู่ใน กลุ่ม A และ C รวมไปถึงผู้ที่ไม่ได้ประกอบธุรกิจด้านการค้าและอุตสาหกรรม

กลุ่ม C: ประกอบด้วยบุคคลที่มีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

- มีทะเบียนการค้า
- ประกอบกิจการของตัวเอง และมีคนงานไม่เกิน 3 คน
- ไม่มีการใช้ยานพาหนะมากกว่า 2 คัน
- รายได้ต่อปีไม่เกิน 13 UCFs

โดย กลุ่ม A และ C ใช้อัตราภาษีร้อยละ 35 ส่วน กลุ่ม B ใช้อัตราภาษีร้อยละ 25 การจ่ายภาษีของทั้ง 3 กลุ่ม เป็นดังนี้

- กลุ่ม A: บริษัทจะต้องทำการรวบรวมเอกสารและกรอกแบบฟอร์มส่งภายใน 31 พฤษภาคม และชำระภาษีภายในเดือนมกราคม – มีนาคม ของปีถัดไป
- กลุ่ม B: ชำระภาษีภายใน 30 เมษายน
- กลุ่ม C: ชำระภาษีภายใน 28 กุมภาพันธ์

3.2.2 ภาษีขายและภาษีมูลค่าเพิ่ม (Sales Tax/ Value Added Tax: VAT)

ภาษีนี้จะจัดเก็บตามสินค้าและบริการ เช่นเดียวกับการนำเข้าสินค้าของแองโกลา โดยอัตราภาษีจะอยู่ระหว่างร้อยละ 2-ร้อยละ 30 ขึ้นอยู่กับชนิดของสินค้าและบริการ แต่อัตราภาษีมูลค่าเพิ่มมาตรฐานอยู่ที่ร้อยละ 10

⁷ UCF คือ มูลค่าอ้างอิงในการกำหนดว่าผู้ใดต้องเสียภาษี โดยค่า UCF นี้ ถูกกำหนดขึ้นโดยกระทรวงการคลัง และจะขึ้นอยู่กับราคาน้ำมัน อัตราแลกเปลี่ยนท้องถิ่นเทียบกับดอลลาร์สหรัฐฯ และดัชนีราคาผู้บริโภค

3.2.3 ภาษีหัก ณ ที่จ่าย (Withholding Taxes)

โดยทั่วไปเงินปันผลที่จ่ายให้แก่บุคคล (ไม่ว่าจะเป็นบุคคลท้องถิ่นหรือไม่) และบริษัทต่างๆจะต้องถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย จากรายได้ที่ได้จากการลงทุน โดยคิดในอัตราร้อยละ 10 จากเงินปันผลสุทธิ ส่วนดอกเบี้ยที่จ่ายให้แก่บริษัทท้องถิ่นและต่างชาติ จะต้องหักภาษี ณ ที่จ่าย ดังนี้

- ร้อยละ 10 ของดอกเบี้ยที่จ่ายให้แก่ผู้ถือหุ้นกับบริษัท โดยหักจากผู้จ่ายดอกเบี้ย
- ร้อยละ 15 ของดอกเบี้ยอื่นๆที่ต้องจ่ายภาษี เช่น ดอกเบี้ยที่เกิดจากการให้กู้ การให้สินเชื่อ บัญชีเดินสะพัด ฯลฯ

ค่าลิขสิทธิ์จากภายในประเทศและต่างประเทศที่เป็นส่วนหนึ่งของรายได้ธุรกิจ จะต้องชำระภาษีในอัตราร้อยละ 35 ส่วนค่าลิขสิทธิ์ที่จ่ายสำหรับงานที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญาให้แก่ผู้คิดค้นนั้น จะต้องชำระภาษีเทียบเท่าภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ในอัตราร้อยละ 15

3.2.4 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (Personal Income Tax)

บุคคลที่มีรายได้จากการทำงานในประเทศแองโกลา มีหน้าที่ต้องชำระภาษีเงินได้ ส่วนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดานั้น จะถูกชำระโดยผู้มีรายได้ (ไม่ว่าจะเป็นชาวท้องถิ่นหรือไม่ก็ตาม) และเป็นรายได้ที่เกิดขึ้นภายในประเทศแองโกลา อัตราร้อยละเงินได้บุคคลธรรมดา แบ่งออกได้ดังนี้

ตารางที่ 2: อัตราร้อยละเงินได้บุคคลธรรมดาของแองโกลา

รายได้ (Kwanzas)	อัตราร้อยละ
ไม่เกิน 25,000	ยกเว้นภาษี
25,000 - 30,000	ร้อยละ 5 ของเงินได้ที่เกินจาก 25,001
30,001 - 35,000	250 Kz + ร้อยละ 6 ของเงินได้ที่เกินจาก 30,001
35,001 - 40,000	550 Kz + ร้อยละ 7 ของเงินได้ที่เกินจาก 35,001
40,001 - 45,000	900 Kz + ร้อยละ 8 ของเงินได้ที่เกินจาก 40,001
45,001 - 50,000	1,300 Kz + ร้อยละ 9 ของเงินได้ที่เกินจาก 45,001
50,001 - 70,000	1,750 Kz + ร้อยละ 10 ของเงินได้ที่เกินจาก 50,001
70,001 - 90,000	3,750 Kz + ร้อยละ 11 ของเงินได้ที่เกินจาก 70,001
90,001 - 110,000	5,950 Kz + ร้อยละ 12 ของเงินได้ที่เกินจาก 90,001
110,001 - 140,000	8,350 Kz + ร้อยละ 13 ของเงินได้ที่เกินจาก 110,001
140,001 - 170,000	12,250 Kz + ร้อยละ 14 ของเงินได้ที่เกินจาก 140,001
170,001 - 200,000	16,450 Kz + ร้อยละ 15 ของเงินได้ที่เกินจาก 170,001
200,001 - 230,000	20,950 Kz + ร้อยละ 16 ของเงินได้ที่เกินจาก 200,001
มากกว่า 230,001	25,750 Kz + ร้อยละ 17 ของเงินได้ที่เกินจาก 230,001

ที่มา: มูลนิธิ สวค. ข้อมูล ณ วันที่ 20 กุมภาพันธ์ ปี 2554

3.3 การประกอบธุรกิจ

ประเทศแองโกลาถือเป็นประเทศใหม่ที่เข้าสู่สังคมเศรษฐกิจโลก เนื่องจากเพิ่งสิ้นสุดสงครามภายในที่ยาวนานเมื่อปี 2545 ระบบการจัดการและการให้ข้อมูลต่างๆ จึงยังขาดประสิทธิภาพส่งผลให้เกิดความล่าช้าได้ค่อนข้างมาก อย่างไรก็ตาม ภาครัฐแองโกลามีหน่วยงานส่งเสริมการลงทุน หรือ Agencia Nacional para o Investimento Privado (ANIP) สามารถให้ความช่วยเหลือนักลงทุนที่ต้องการเข้ามาลงทุนในแองโกลาได้ ทั้งด้านกฎหมายข้อบังคับต่างๆ หรือขั้นตอนการจัดตั้งธุรกิจ⁸

3.3.1 ขั้นตอนการจัดตั้งธุรกิจ

1. ตั้งชื่อบริษัทและขึ้นทะเบียน ใช้ แบบฟอร์มขอขึ้นทะเบียน สำเนาบัตรประชาชน และใบรับรองว่าชื่อที่จะขึ้นทะเบียนไม่ซ้ำกับชื่อที่มีอยู่แล้ว ที่จุดบริการ One stop shop (Guiche Unico das Empresas) **ระยะเวลาดำเนินการ 1 วัน ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น KZ 500 + KZ 24,090** หรือ ประมาณ 300 ดอลลาร์สหรัฐฯ
2. นำเงินลงทุนขั้นต่ำที่กำหนดตามกฎหมายฝากธนาคาร เตรียมหลักฐานต่างๆ และจ่ายค่าขึ้นทะเบียน (ระยะเวลาดำเนินการ 1 วัน ไม่มีค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น)
3. ตรวจสอบเอกสารและหลักฐาน ที่ The Guichet Unico (ระยะเวลาดำเนินการ 1 วัน ค่าใช้จ่ายรวมอยู่ในค่าใช้จ่ายขึ้นทะเบียนของบริษัท)
4. ขึ้นทะเบียน NIF ที่ The Guichet Unico (ระยะเวลาดำเนินการ 1 วัน ค่าธรรมเนียมภาษีรวมอยู่ในขั้นตอนต่อไป)
5. ขึ้นทะเบียนภาษี (NIF) ที่ The Direccao National dos Impostos ซึ่งคำนวณภาษีและค่าธรรมเนียม (ค่าธรรมเนียมภาษีอยู่ที่ KZ 25,595 หรือประมาณ 285 ดอลลาร์สหรัฐฯ) ทั้งหมดที่ต้องจ่าย
6. รับรองเอกสารของบริษัท ขึ้นทะเบียนบริษัท และชำระค่าธรรมเนียม การขึ้นทะเบียนทั้งหมดที่ The Guichet Unico (ระยะเวลาดำเนินการ 4 วัน ค่าใช้จ่ายมีดังนี้ Guichet Unico fees KZ 25,000 + Registration in the conservatoria KZ 100,002 + Statistics Institute KZ 12,000 + Impresa National (fixed cost) KZ 20,000 + Social Security KZ 10 + Notary fees KZ 132,730 + Taxes fee KZ 25,595) รวมทั้งสิ้นประมาณ 3,225 ดอลลาร์สหรัฐฯ
7. ขออนุญาตดำเนินการทางการค้าจากกระทรวงพาณิชย์ (ระยะเวลาดำเนินการ 60 วัน ค่าใช้จ่าย 1,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ)
8. รับรองบันทึกบัญชีรายวันและบันทึกสินค้าคงคลังที่สำนักงานภาษี (ระยะเวลาดำเนินการ 1 วัน ค่าใช้จ่าย 3 ดอลลาร์สหรัฐฯ)
9. รับรองบันทึกบัญชีรายวันและบันทึกสินค้าคงคลัง ที่สำนักกฎหมายที่ดูแลพื้นที่อื่น (ระยะเวลาดำเนินการ 1 วัน ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น 20 ดอลลาร์สหรัฐฯ)

⁸ รายละเอียดหน่วยงานที่สำคัญซึ่งสามารถสนับสนุนนักลงทุนไทย โปรดดูในบทที่ 5

3.3.2 เงินลงทุนขั้นต่ำและการถือครองที่ดิน

- 1) เงินลงทุนขั้นต่ำ 1 แสนครอลาร์สหรัฐฯ (เพื่อรับสิทธิประโยชน์ผ่าน ANIP)⁹
- 2) ชาวต่างชาติไม่สามารถเป็นเจ้าของที่ดิน การถือครองที่ดินต้องอยู่ในลักษณะการเช่าซื้อ โดยต้องมีระยะเวลาไม่ต่ำกว่าค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ

3.3.3 การจ้างงาน

แตกต่างกันตามประเภทงาน แต่เฉลี่ยในอุตสาหกรรมการผลิตและการค้า คือ 139 ดอลลาร์สหรัฐฯ หรือ **ประมาณ 4,170 บาท ต่อ เดือน** เวลาทำงานปกติ คือ 8 ชั่วโมงต่อวัน และ 5 วันต่อสัปดาห์ โดยสามารถยืดหยุ่นได้บ้างตามลักษณะงานแต่ต้องไม่เกิน 54 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ การทำงานนอกเวลาต้องไม่เกิน 2 ชั่วโมงต่อวัน 40 ชั่วโมงต่อเดือนและ 200 ชั่วโมงต่อปี ในส่วนของแรงงานเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 16 ปี มีกำหนดห้ามเกิน 36 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และแรงงานเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 16-18 ปี มีกำหนดห้ามเกิน 39 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

ตารางที่ 3: ค่าแรงขั้นต่ำในสาขาสาขาเศรษฐกิจที่สำคัญของแองโกลา

สาขาเศรษฐกิจที่สำคัญ	ค่าแรงขั้นต่ำต่อเดือน ¹⁰
ภาคการเกษตร	8,609.00 kz (ประมาณ 92 ดอลลาร์สหรัฐฯ)
ภาคการผลิต ขนส่ง และการบริการ	10,761.00 kz (ประมาณ 115 ดอลลาร์สหรัฐฯ)
ภาคการค้าและอุตสาหกรรมขุดเจาะ	12,914.00 kz (ประมาณ 139 ดอลลาร์สหรัฐฯ)

ที่มา: รวบรวม โดย มูลนิธิ สวค. ข้อมูล ณ วันที่ 20 กุมภาพันธ์ ปี 2554

ประเทศแองโกลามีวันหยุดราชการ 14 วันและพนักงานประจำมีสิทธิลาพักร้อนได้ตามกฎหมายอีกปีละ 22 วัน ทั้งนี้ สตรีที่มีบุตรอายุต่ำกว่า 14 ปี สามารถลาพักร้อนเพิ่มได้ 1 วันต่อบุตรหนึ่งคนต่อปี และบุคคลทุพพลภาพสามารถลาพักร้อนเพิ่มได้ 5 วันต่อปี

3.3.4 สิทธิประโยชน์

อุตสาหกรรมที่แองโกลาให้การสนับสนุนเป็นพิเศษคือ “เกษตร แปรรูป ประมง ก่อสร้าง และ โครงสร้างพื้นฐาน (สุขภาพ ศึกษา ถนน พลังงาน น้ำ ทำเรือ สนามบิน โทรคมนาคม)” และ แบ่งพื้นที่สนับสนุนออกเป็น 3 เขต คือ โซน A โซน B และ โซน C โดยในแต่ละ เขต จะได้รับสิทธิประโยชน์แตกต่างกัน ดังแสดงในรูป

⁹ อยู่ระหว่างการอนุมัติกฎหมายการลงทุนฉบับใหม่

¹⁰ <http://www.wageindicator.org/main/minimum-wages/angola/angola-minimum-wage-faqs/angola-minimum-wage-faqs> และ http://www.ilo.org/dyn/travail/travmain.sectionReport1?p_lang=en&p_structure=2&p_year=2011&p_start=1&p_increment=10&p_sc_id=1001&p_countries=AO&p_countries=EG&p_print=Y ข้อมูล ณ วันที่ 9 มิถุนายน ปี 2554

แผนภาพที่ 4: ลิทธิประโยชน์จำแนกตามเขตที่ได้รับการส่งเสริม

ที่มา: รวบรวม โดย มูลนิธิ สวค. ข้อมูล ณ วันที่ 20 กุมภาพันธ์ ปี 2554

3.4 ระดับการเปิดเสรีและความสะดวกในการทำธุรกิจ

3.4.1 เสรีภาพทางเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุน

ในปี 2554 จากการจัดอันดับของ World Heritage Foundation ประเทศแองโกลามีคะแนนด้านเสรีภาพทางเศรษฐกิจที่ 46.2 คะแนน ซึ่งทำให้แองโกลาเป็นประเทศที่มีเสรีภาพทางเศรษฐกิจเป็นอันดับที่ 161 และเมื่อเปรียบเทียบกับภายในกลุ่มประเทศ Sub-Saharan Africa ประเทศแองโกลาอยู่ในอันดับที่ 40 จากทั้งหมด 46 ประเทศ ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากแองโกลาเป็นประเทศที่เพิ่งก้าวพ้นสงครามภายในประเทศและการครองอำนาจยาวนานของพรรครัฐบาล นำโดยพรรค MPLA นับแต่การได้รับเอกราชเมื่อปี 2518 ส่งผลให้มีปัญหาด้านการทุจริตในภาครัฐค่อนข้างสูงและถือเป็นอุปสรรคที่สำคัญในการประกอบธุรกิจ

ในปัจจุบันเศรษฐกิจของประเทศแองโกลาขึ้นอยู่กับปริมาณน้ำมันและเพชร การที่ราคาน้ำมันในตลาดโลก รวมถึงอุปสงค์ของสินค้าฟุ่มเฟือยลดลงเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจโลกที่ถดถอย ส่งผลกระทบถึงรายได้ของรัฐบาลแองโกลา

ถึงแม้ว่ารัฐบาลแองโกลามีความพยายามที่จะขยายฐานเศรษฐกิจนอกเหนือจากภาคธุรกิจน้ำมันและเพชร แต่ขั้นตอนการดำเนินงานต่างๆ ยังคงมีความล่าช้า จากปัญหาการทุจริตและการบริหารนโยบายที่ไม่มีประสิทธิภาพ รวมถึงความไม่มีเสถียรภาพทางการเงินส่งผลถึงการลงทุนของภาคเอกชน

ตารางที่ 5: คะแนนระดับการเปิดเสรีทางเศรษฐกิจของประเทศแองโกลา ประจำปี 2554

Economic Freedom Score				
Angola	World Average	Regional average	Free economies	Thailand
46.2	59.7	53.5	84.1	64.7

ที่มา: www.heritage.org ข้อมูล ณ วันที่ 10 พฤษภาคม ปี 2554 รวบรวมโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ตารางที่ 6: คะแนนและอันดับของการเปิดเสรีด้านต่างๆ ของประเทศแองโกลาเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยทั่วโลก ประจำปี 2554

Country's World Ranking			
	World Ranking	Scores	World Average
Business Freedom	157	41.4	64.3
Trade Freedom	123	70.2	74.8
Fiscal Freedom	41	84.5	76.3
Government Spending	137	48.1	63.9
Monetary Freedom	168	61.8	73.4
Investment Freedom	123	35	50.2
Financial Freedom	106	40	48.5
Property Rights	146	20	43.6
Freedom From Corruption	164	19	40.5
Labor Freedom	155	42.3	61.5

ที่มา: www.heritage.org ข้อมูล ณ วันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ.2554 รวบรวมโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

3.4.2 เสรีภาพด้านการทำธุรกิจ (Business Freedom)

กฎระเบียบและข้อบังคับที่ยุ่งยากซับซ้อนส่งผลกระทบต่อพัฒนาธุรกิจของภาคเอกชน นอกจากนี้ ระบบการกำกับดูแลยังขาดความโปร่งใสและความชัดเจน รวมทั้ง ไม่มีการนำมาบังคับใช้อย่างเต็มที่ อย่างไรก็ตาม อาจกล่าวได้ว่าประเทศแองโกลาเป็นประเทศเกิดใหม่ภายหลังสงครามที่ยาวนาน กฎระเบียบต่างๆ จึงอยู่ระหว่างการพัฒนา นักลงทุนต้องคำนึงว่าประเทศแองโกลามีทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ เช่น น้ำมันและเพชรที่เป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญและส่งผลให้รายได้ของประเทศเพิ่มขึ้นทุกปี ในปัจจุบันประเทศแองโกลามีอุปสงค์ในสินค้าและบริการเกือบทุกชนิดตั้งแต่สินค้าจำเป็นในการดำรงชีพ เช่น อาหาร ที่มีการผลิตในประเทศที่ไม่เพียงพอจนถึงสินค้าฟุ่มเฟือย เช่น รถยนต์ จึงถือเป็นประเทศที่มีโอกาสในการเข้าตัดทวงส่วนแบ่งตลาดค่อนข้างสูง

3.4.3 เสรีภาพทางการค้า (Trade Freedom)

ประเทศแองโกลาถือเป็นประเทศแรกในกลุ่ม Southern African Development Community (SADC) ที่นำกฎระเบียบทางภาษีมาใช้ ทั้งนี้ ข้อจำกัดต่างๆ ที่มีผลต่อการค้าเสรีในแองโกลา ได้แก่ นโยบายของรัฐบาลในการกำกับดูแลบริษัทต่างๆภายในประเทศ ค่าธรรมเนียมและภาษีศุลกากรที่ค่อนข้างสูงและไม่มีความแน่นอน การขออนุญาตการนำเข้าสินค้าและบริการ และการได้รับอนุมัติสินค้านำเข้าจากรัฐบาล รวมถึงความไม่ชัดเจนของกฎระเบียบและข้อบังคับทางการค้า และการปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันรัฐบาลอยู่ระหว่างการอนุมัติกฎหมายฉบับใหม่ ซึ่งคาดว่าจะบังคับใช้ภายในปลายปี 2554 และคาดว่าจะลดความซับซ้อนของระบบภาษีได้ค่อนข้างมาก

3.4.4 เสรีภาพทางนโยบายด้านการเงิน (Monetary Freedom)

ในปี 2552 อัตราเงินเฟ้อของประเทศแองโกลาเพิ่มสูงขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 13.7 และจากการประสบกับภาวะขาดทุนในเดือนพฤษภาคม ปี 2553 โดยในการดำเนินนโยบายการเงินของธนาคารกลาง ส่งผลให้มีการปฏิรูปนโยบายการเงินและระบบการแลกเปลี่ยนเงินตรา ซึ่งส่งผลให้การควบคุมการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยภาคธุรกิจหลักๆ ของธนาคารในแองโกลาอยู่ภายใต้การบริหารงานของรัฐบาล และมีการควบคุมระดับราคาในหลายภาคธุรกิจ รวมถึงกลุ่มพลังงานและไฟฟ้า

3.4.5 เสรีภาพทางการลงทุน (Investment Freedom)

การลงทุนในประเทศแองโกลาของนักลงทุนต่างชาติ ได้รับสิทธิอย่างเท่าเทียมกันกับชาวท้องถิ่น ยกเว้นในบางภาคธุรกิจที่มีข้อจำกัดในการลงทุนของต่างชาติ นอกจากนี้การลงทุนของต่างชาติที่มีเงินทุนมากกว่า 100,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ จะต้องได้รับการอนุมัติจากรัฐบาลก่อน ในส่วนของกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ด้านการลงทุนนั้น ยังไม่มีความโปร่งใสเท่าที่ควรและค่อนข้างใช้เวลานานในการดำเนินการ จึงทำให้ง่ายต่อการทุจริต อย่างไรก็ตาม การดำเนินธุรกิจของชาวต่างชาติยังต้องปฏิบัติตามข้อจำกัดบางข้อ และรูปแบบการบริหารงานภายในยังคงนิยมแบบ ‘Angolanization’ อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันรัฐบาลอยู่ระหว่างการประกาศใช้กฎหมายการลงทุนฉบับใหม่ ซึ่งคาดว่าจะบังคับใช้ได้ภายในสิ้นปี 2554 และคาดว่าจะช่วยเพิ่มความโปร่งใสและลดขั้นตอนในการดำเนินงานให้มีความสะดวกมากยิ่งขึ้น

3.4.6 เสรีภาพทางการเงินการธนาคาร (Financial Freedom)

การบริหารงานของธนาคารต่างๆภายในประเทศแองโกลาถือว่ามีประสิทธิภาพ แม้แต่ธนาคารต่างชาติที่ดำเนินการในแองโกลาก็มีความก้าวหน้า ปัจจุบันประเทศแองโกลามีธนาคารพาณิชย์ทั้งสิ้น 18 ธนาคาร แต่มีเพียง 3 แห่ง ที่เป็นธนาคารหลัก และถือเป็นผู้นำในวงการธนาคารภายในประเทศ ในส่วนของการให้สินเชื่อแก่ธุรกิจภาคเอกชนซึ่งมีสัดส่วนเพิ่มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัดในช่วงก่อนประสบกับสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ก็ลดลงมากในปัจจุบัน ในส่วนของการบริการของภาคการธนาคารนั้นยังต้องการการพัฒนาอีกมาก เนื่องจากยังมีข้อจำกัดบางประการเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินการขอสินเชื่อ

ส่วนตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศแองโกลาที่กำหนดเปิดดำเนินการล่าช้ากว่ากำหนดการเดิมมาหลายปีนั้น ก็ได้มีกำหนดเปิดดำเนินการในปี 2553 โดยจะมีบริษัทจดทะเบียนทั้งสิ้น 10 บริษัท แต่อย่างไรก็ตาม จนถึงปัจจุบันตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศแองโกลาก็ยังไม่เปิดดำเนินการ ในส่วนภาคธุรกิจประกันภัยนั้น ปัจจุบันมีบริษัทที่ดำเนินธุรกิจนี้เพียง 5 บริษัท โดยเงินทุนส่วนใหญ่มาจากธุรกิจน้ำมันและก๊าซเป็นหลัก

3.4.7 การปลอดการทุจริต (Freedom from Corruption)

ประเทศแองโกลาถือเป็นประเทศที่พบการทุจริตบ่อย โดยเฉพาะในการปฏิบัติงานของภาครัฐที่ขั้นตอนการทำงานต่างๆไม่เป็นที่เปิดเผย ดังนั้นประเทศแองโกลาจึงถูกจัดอันดับให้เป็นประเทศที่มีความโปร่งใสในการดำเนินการเป็นอันดับที่ 162 จากทั้งหมด 180 ประเทศ

3.4.8 เสรีภาพด้านแรงงาน (Labor Freedom)

เนื่องจากข้อจำกัดต่างๆที่เกี่ยวข้องกับด้านการจ้างงานและการบริหารแรงงานส่งผลให้ประเทศแองโกลาเป็นประเทศหนึ่งที่มีประสบปัญหาเกี่ยวกับการจ้างงานและส่งผลถึงการเจริญเติบโตของกำลังการผลิต อย่างไรก็ตาม ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจ้างงานในประเทศแองโกลาค่อนข้างต่ำ เช่น ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการประกันสังคม ฯลฯ ในทางตรงข้าม ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลิกจ้างแรงงานนั้นค่อนข้างสูง อย่างไรก็ตาม ประสิทธิภาพแรงงานค่อนข้างต่ำ ส่งผลให้การบริการต่างๆ เช่น บริการในโรงแรมหรือสนามบิน เกิดความล่าช้าโดยไม่จำเป็น นอกจากนี้ เนื่องจากค่าครองชีพในกรุงลูอันดานันสูงที่สุดในโลก¹¹ ส่งผลให้อัตราค่าจ้างในเมืองหลวงสูงตามไปด้วย¹²

3.4.9 ความสะดวกในการทำธุรกิจ

ในภาพรวมของความสะดวกในการทำธุรกิจของประเทศแองโกลา เมื่อพิจารณาจากสถิติในช่วง 4 ปีที่ผ่านมา พบว่า อันดับความสะดวกในการทำธุรกิจไม่มีการเปลี่ยนแปลง แต่จำนวนขั้นตอนได้ลดลงจาก 12 ขั้นตอนในปี 2551 เหลือเพียง 8 ขั้นตอนในปี 2554 เช่นเดียวกับระยะเวลาดำเนินการจัดตั้งธุรกิจที่ลดลงจาก 119 วัน ในปี 2551 เหลือ 68 วัน ในปี 2554

ตารางที่ 7: อันดับของความสะดวกในการทำธุรกิจของประเทศแองโกลาเปรียบเทียบกับประเทศไทย และ Sub - Saharan Africa ปี 2554

หัวข้อการจัดอันดับ	อันดับโลก		
	แองโกลา	ไทย	Sub-Saharan Africa
1) ความสะดวกในการจัดตั้งบริษัท ¹³	164	95	
1.1 จำนวนขั้นตอนในการยื่นขอดำเนินการ	8	7	8.9
1.2 ระยะเวลาในการดำเนินการ (วัน)	68	32	45.2
2) ขั้นตอนการขอใบอนุญาตก่อสร้าง	128	12	
2.1 จำนวนขั้นตอนในการยื่นขอดำเนินการ	12	11	17.6
2.2 ระยะเวลาในการดำเนินการ (วัน)	328	156	239.5
3) ขั้นตอนการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินของกิจการ	174	19	
3.1 จำนวนขั้นตอนในการยื่นขอดำเนินการ	7	2	6.5
3.2 ระยะเวลาในการดำเนินการ (วัน)	184	2	67.9
3.3 ค่าใช้จ่าย (ร้อยละของรายได้ต่อหัว)	11.5	4.3	9.6
4) ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งสินเชื่อ	116	72	
4.1 ดัชนีข้อมูลสินเชื่อ ¹⁴	3	5	1.7
5) การให้ความคุ้มครองผู้ลงทุน	59	12	
5.1 ดัชนีการเปิดเผยข้อมูล ¹⁵	5	10	4.8

¹¹ Mercer Human Resource Consulting Survey 2010

¹² ค่าจ้างขั้นต่ำในอุตสาหกรรมบริการของประเทศแองโกลา คือ 8,600 Kwanza (ประมาณ 90 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อเดือน) แต่เงินเดือนพนักงานขับรถส่วนตัวในเมืองหลวง ประมาณ 800 ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อเดือน

¹³ เป็นอันดับที่เปรียบเทียบกับ 181 ประเทศทั่วโลก โดยอันดับ 1 หมายถึงประเทศที่มีความสะดวกมากที่สุด และอันดับ 181 หมายถึงประเทศที่ให้ความสะดวกน้อยที่สุด

¹⁴ ดัชนีข้อมูลสินเชื่อมีค่าตั้งแต่ 0 ถึง 6 โดยค่าที่มากขึ้นหมายถึง ข้อมูลสินเชื่อมีความหลากหลาย มีคุณภาพ และสามารถเข้าถึงได้ง่าย

หัวข้อการจัดอันดับ	อันดับโลก		
	แองโกลา	ไทย	Sub-Saharan Africa
5.2 ดัชนีการคุ้มครองผู้ลงทุน ¹⁶	5.7	7.7	4.4
6) ความสะดวกในการชำระภาษี	142	91	
6.1 จำนวนภาษีที่ต้องชำระ	31	23	37.3
6.2 ภาระภาษีทั้งหมด (ร้อยละของกำไร)	53.2	37.4	68
7) ความสะดวกด้านการค้าขายระหว่างประเทศ	166	12	
7.1 จำนวนเอกสารที่ต้องยื่นในการส่งออก	11	4	7.7
7.2 ระยะเวลาที่ใช้ในการส่งออก (วัน)	52	14	32.3
7.3 ต้นทุนในการส่งออกต่อตู้สินค้า (ดอลลาร์สหรัฐฯ)	1,850	625	1,961.5
7.4 จำนวนเอกสารที่ต้องยื่นในการนำเข้า	8	3	8.7
7.5 ระยะเวลาที่ใช้ในการนำเข้า (วัน)	49	13	38.2
7.6 ต้นทุนในการนำเข้าต่อตู้สินค้า (ดอลลาร์สหรัฐฯ)	2,840	795	2,491.8
8) การบังคับใช้สัญญา	181	25	
8.1 จำนวนขั้นตอนในการยื่นขอดำเนินการ	46	36	39.1
8.2 ระยะเวลาในการดำเนินการ (วัน)	1,011	479	639
9) การปิดกิจการ	147	46	
9.1 อัตราค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟู (เซ็นต์ต่อ 1 ดอลลาร์)	8.4	43.5	23.2
9.2 ระยะเวลา (ปี)	6.2	2.7	3.4
ความสะดวกในการทำธุรกิจ (อันดับรวม)	163	19	

ที่มา: www.doingbusiness.org ข้อมูล ณ วันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 รวบรวมโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

3.5 ความตกลงที่สำคัญระหว่างประเทศ

3.5.1 World Trade Organization (WTO)

แองโกลาเป็นสมาชิกกลุ่ม WTO โดยได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกตั้งแต่วันที่ตั้งองค์การอย่างเป็นทางการเมื่อปี พ.ศ. 2538

3.5.2 Organization of Petroleum Exporting Countries (OPEC)

กลุ่มโอเปค ได้ถือกำเนิดขึ้นในปี 2503 มีสมาชิกก่อตั้ง 5 ประเทศ ประกอบด้วย ประเทศซาอุดีอาระเบีย ประเทศอิรัก ประเทศอิหร่าน ประเทศคูเวต และ ประเทศเวเนซุเอลา โดยมีสำนักงานใหญ่ที่ประเทศ สวิตเซอร์แลนด์ ในปัจจุบัน กลุ่มโอเปคมีสมาชิกเพิ่มเติมอีก 7 ประเทศ คือ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ประเทศกาตาร์ ประเทศไนจีเรีย ประเทศแอลจีเรีย ประเทศลิเบีย ประเทศอินโดนีเซีย (ต่อมาถอนตัวในปี 2537) ประเทศกาบอง (ต่อมาถอนตัวในปี 2551) ประเทศเอกวาดอร์ (เคยเป็นสมาชิกในปี 2516 แล้วถอนตัวไป ปัจจุบันกลับมาในปี 2550) และล่าสุดรวมประเทศแองโกลาเป็น 14 ประเทศ และได้ย้ายสำนักงานใหญ่ไปที่เวียนนา ประเทศ

¹⁵ ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลมีค่าตั้งแต่ 0 ถึง 10 โดยค่าที่มากขึ้นหมายถึง การดำเนินธุรกรรมต่างๆมีความโปร่งใสมยิ่งขึ้น

¹⁶ ดัชนีการคุ้มครองผู้ลงทุนมีค่าตั้งแต่ 0 ถึง 10 โดยค่าที่มากขึ้นหมายถึง มาตรการคุ้มครองผู้ลงทุนที่เข้มข้นขึ้น

ออสเตรเลีย¹⁷ ในปี 2508 ทั้งนี้วัตถุประสงค์ของกลุ่มโอเปค คือ เพื่อแสวงหาและรักษาผลประโยชน์ของสมาชิก ของประเทศผู้ผลิตน้ำมันปิโตรเลียมรายใหญ่ของโลกและกำหนดราคาน้ำมัน ด้วยจุดประสงค์หลักเพื่อสร้างความมั่นคง และ มั่งคั่งของกลุ่มจากการค้าขายน้ำมัน

3.5.3 African Union (AU)

สหภาพแอฟริกา (African Union) เป็นความร่วมมือระดับภูมิภาคที่ก่อกำเนิดมาจากองค์การเอกภาพแอฟริกา (Organization of African Unity: OAU) เมื่อปี 2545 โดยได้ปรับปรุงกฎบัตรเดิมขององค์การเอกภาพแอฟริกาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในการจัดตั้งกองกำลังรักษาสันติภาพและสามารถแทรกแซงกิจการของประเทศสมาชิก โดยผ่านกองกำลังรักษาสันติภาพ นโยบายสำคัญที่สหภาพแอฟริกาเน้น คือ การพัฒนาเศรษฐกิจและความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างประเทศสมาชิกด้วยกัน และใช้แนวความคิด New Partnership for Africa's Development หรือ NEPAD เป็นแนวทางหลักในการพัฒนาเศรษฐกิจของภูมิภาคแอฟริกา ที่ผ่านมาสหภาพแอฟริกาและอาเซียนยังไม่มีกรอบความร่วมมือระหว่างกัน อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยได้เริ่มมีความร่วมมือกับสหภาพแอฟริกาบ้างแล้ว โดยการแต่งตั้ง ออท ผู้แทนถาวรประจำสหภาพแอฟริกา (อท.ณ กรุงโคโร ซึ่งเป็นที่ตั้งของสำนักงานเลขาธิการ AU) และเข้าร่วมกับภารกิจ UNAMID หรือ UN Mission in Darfur ซึ่งมีกองกำลังรักษาสันติภาพของ AU เป็นกำลังหลัก รวมทั้งได้บริจาคเวชภัณฑ์ที่ผลิตโดยองค์การเภสัชกรรมไทยให้กับ AMISOM หรือ African Union Mission in Somalia เพื่อใช้ในโรงพยาบาลกรุงโมกาดิชู ซึ่งเป็นเมืองหลวงของโซมาเลีย มูลค่าหนึ่งหมื่นดอลลาร์สหรัฐฯ

ปัจจุบันประเทศสมาชิกสหภาพแอฟริกา มีทั้งสิ้น 52 ประเทศ และดินแดนซาฮาราตะวันตก ทั้งนี้โมร็อกโก ได้ถอนตัวออกจากองค์การเอกภาพแอฟริกาตั้งแต่ปี 2527 เนื่องจากไม่ยอมรับสถานะของดินแดนซาฮาราตะวันตก นอกจากนี้ ในปัจจุบันประเทศมอริเตเนีย และมาดากัสการ์ ถูกสหภาพแอฟริการะงับสมาชิกภาพ อันเนื่องมาจากการทำรัฐประหารในประเทศดังกล่าว ในปี 2551 และ 2552 ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ของสหภาพแอฟริกา

- 1) เพื่อบรรลุความสำเร็จในการสร้างความเป็นเอกภาพ และภราดรภาพระหว่างประเทศ และประชาชนในแอฟริกา รวมทั้งเพื่อเร่งรวมตัวกันทั้งด้านสังคม และการเมืองภายในทวีป
- 2) เพื่อส่งเสริมและปกป้องผลประโยชน์ที่จะเข้ามาสู่ทวีปแอฟริกาและชาวแอฟริกัน
- 3) เพื่อส่งเสริมสันติภาพ ความมั่นคง และเสถียรภาพในทวีป
- 4) เพื่อส่งเสริมให้แอฟริกามีบทบาทที่เหมาะสมในระบบเศรษฐกิจโลกและการเจรจาระหว่างประเทศ
- 5) เพื่อส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืนทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม
- 6) เพื่อสร้างความก้าวหน้าในการพัฒนาในทุกๆ ด้าน
- 7) เพื่อมีส่วนร่วมกับนานาชาติ ในการกำจัดโรคที่ป้องกันได้ และยกระดับสุขภาพของคนในทวีป

¹⁷ “นายโฮเซ โบเทลโญ เดอ วาสคอนเซลอส รัฐมนตรีน้ำมันของแองโกลา กล่าวที่กรุงเวียนนาว่าโอเปคสามารถเพิ่มการผลิตน้ำมันถ้าตลาดมีความต้องการ ทั้งนี้โอเปครักษาเป้าหมายการผลิตน้ำมันได้วันละ 24.84 ล้านบาร์เรล มาตั้งแต่เดือนมกราคม 2552 แต่ขณะนี้โอเปคได้ผลิตน้ำมันสูงกว่าเพดานที่ตั้งไว้เพื่อชดเชยส่วนที่ขาดหายไปจากลิเบียเนื่องจากเหตุการณ์ความไม่สงบ”

http://www.mcot.net/cfcustom/cache_page/220349.html เข้าเมื่อวันที่ 8 มิถุนายน ปี 2554

3.5.4 Southern African Development Community (SADC)¹⁸

SADC หรือประชาคมเพื่อการพัฒนาแอฟริกาตอนใต้มีวัตถุประสงค์หลักในการพัฒนาความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ บรรเทาความยากจน เพิ่มมาตรฐานและคุณภาพชีวิตของประชาชนในภาคใต้ของแอฟริกา และสนับสนุนผู้ด้อยโอกาสทางสังคมโดยรวมในภูมิภาค รวมถึงอำนวยความสะดวกทางการค้า อุตสาหกรรม การเงิน และการลงทุน ทั้งนี้ ปัจจุบัน กลุ่ม SADC ประกอบด้วยสมาชิก 15 ประเทศ ได้แก่ ประเทศแองโกลา บอตสวานา สาธารณรัฐคองโก เลโซโท มาดากัสการ์ มาลาวี มอริเชียส โมซัมบิก นามิเบีย เซเชลล์ แอฟริกาใต้ สวาซิแลนด์ แทนซาเนีย แซมเบียและซิมบับเว จำนวนประชากรของกลุ่มมีประมาณ 276 ล้านคน GDP 757 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ เนื้อที่ประมาณ 9.8 ล้านตารางกิโลเมตร โดยประเทศในกลุ่มนี้มีทรัพยากรธรรมชาติมาก ได้แก่ ถ่านหิน ก๊าซธรรมชาติ น้ำมันปิโตรเลียม เพชร และอื่นๆ

ทั้งนี้ ในรอบปี 2554 ผู้นำประเทศแองโกลาจะได้รับตำแหน่งประธานกลุ่ม SADC ซึ่งมีการเปลี่ยนระหว่างผู้นำประเทศสมาชิกในกลุ่มทุก 2 ปี¹⁹ ประเทศแองโกลาได้ลงนามสัญญาเป็นสมาชิกในกลุ่ม SADC เพื่อลดภาระทางภาษีและกำหนดนโยบายการค้า ภาษีและระเบียบวิธีการค้าภายในภูมิภาค ซึ่งเมื่อปี 2551 ประเทศแองโกลาได้ประกาศว่าอาจจะมีความล่าช้าในการมีผลบังคับใช้นโยบายต่างๆ เนื่องจากเกรงว่าจะมีการหลังไหลเข้ามาของสินค้านำเข้าจากกลุ่มประเทศ SADC โดยเฉพาะประเทศแอฟริกาใต้

อนึ่ง ปัจจุบันยังไม่มีความร่วมมือระหว่าง SADC กับ ASEAN และองค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจนอกแอฟริกา ยกเว้นกับสหภาพยุโรป หรือ EU ซึ่งเกิดขึ้นครั้งแรกภายใต้การประชุมที่เบอร์ลินเมื่อปี 2537 อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์ยังคงจำกัดอยู่เพียงด้านสิทธิมนุษยชน รัฐบาลธรรมรัฐ กฎหมายและหลักประชาธิปไตยพื้นฐาน การขยายความสัมพันธ์ของภาคเอกชนระหว่าง 2 กลุ่ม การให้การศึกษาในกลุ่ม SADC ในการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ โดยใช้ EU เป็นต้นแบบ และการให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาสาธารณสุขและสุขภาพแก่ประชาชน รวมถึงการจัดการด้านแหล่งน้ำ

แผนภาพที่ 5: แผนที่แสดงประเทศสมาชิกประชาคมเพื่อการพัฒนาแอฟริกาตอนใต้ (SADC)

ที่มา: www.thedti.gov.za เข้าเมื่อ วันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2554

¹⁸ <http://www.sadc.int/index/browse/page/715> เข้าเมื่อวันที่ 8 เมษายน ปี 2554

¹⁹ ในปัจจุบันประธานาธิบดี Hilfikepuye Pohamba แห่งสาธารณรัฐนามิเบียเป็นผู้ครองตำแหน่งประธานกลุ่ม SADC

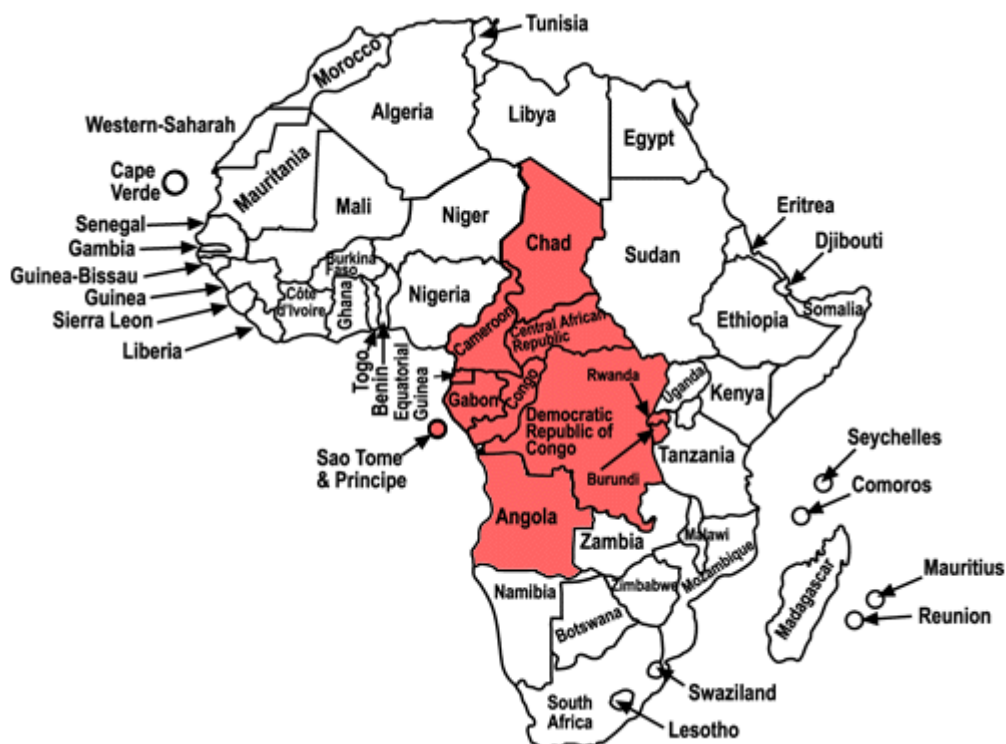
3.5.5 Economic Community of Central African States (ECCAS)

ความร่วมมือทางเศรษฐกิจของประเทศแอฟริกากลาง (ECCAS: Economic Community of Central African States) ซึ่งปัจจุบันมีสมาชิก 10 ประเทศ²⁰ ได้แก่ แองโกลา บุรุนดี แคเมอรูน แอฟริกากลาง ชาด สาธารณรัฐคองโก สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก อิเควทอเรียลกินี กาบอง และสาธารณรัฐเซาโตเมและปรินซิเป โดยประเทศวันดาซึ่งเคยเป็นสมาชิกร่วมก่อตั้งได้ลาออกจากรวมเพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งจากการร่วมกลุ่ม COMESA และ EAC ทั้งนี้ในช่วงแรกของการก่อตั้งช่วงทศวรรษ 80 ECCAS เผชิญอุปสรรคในการดำเนินการเนื่องจากการขาดเงินทุนสนับสนุน ซึ่งเกิดจากความขัดแย้งภายในประเทศสมาชิก เช่น ประเทศ แองโกลา วันดา และ คองโก

ECCAS มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค และจัดตั้งศูนย์กลางตลาดร่วมของชาวแอฟริกัน โดยให้ความสำคัญในการพัฒนา

- 1) ความมั่นคงและสันติภาพเพื่อส่งเสริมการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศสมาชิก
- 2) การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจและการเงินระหว่างประเทศสมาชิก
- 3) พัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างประชากรในกลุ่มประเทศสมาชิกซึ่งมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม
- 4) พัฒนาระบบการเงินในกลุ่มเพื่อให้มีความเป็นเอกเทศ

แผนภาพที่ 6: แผนที่แสดงประเทศสมาชิกความร่วมมือทางเศรษฐกิจของประเทศแอฟริกากลาง (ECCAS)

ที่มา: www.intelpage.info เข้าเมื่อ วันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2554

²⁰ http://www.ceeac-eccas.org/index.php?option=com_content&view=article&id=41&Itemid=4 ข้อมูล ณ วันที่ 20 กุมภาพันธ์ ปี 2554

3.5.6 Community of Portuguese Language Countries (Comunidade dos Países de Língua Portuguesa -CPLP)

CPLP คือ องค์กรมิตรภาพระหว่างประเทศผู้ใช้ภาษาโปรตุเกสเป็นภาษาราชการ ซึ่งก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 2539 มีประชากรรวม 240 ล้านคน และพื้นที่รวม 10.7 ล้านตารางกิโลเมตร ปัจจุบันมีสมาชิกทั้งสิ้น 8 ประเทศ คือ ประเทศแองโกลา โปรตุเกส บราซิล ติมอร์ตะวันออก เคป เวกอร์ดี เซาโตเม แอนดร์ ปรินซิเป มอซัมบิกและ กินี บิเซา โดยความร่วมมือส่วนใหญ่อยู่ในกรอบของความร่วมมือด้านสังคม

นอกจากการที่ประเทศแองโกลาได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกองค์กรระหว่างประเทศที่สำคัญหลายองค์กรตั้งที่กล่าวข้างต้นแล้ว ประเทศแองโกลาได้เข้าร่วมความตกลงที่สำคัญในรูปแบบพหุภาคีที่เกี่ยวข้องกับการค้า ดังนี้

3.5.7 Africa Growth and Opportunity Act (AGOA)

มีผลบังคับใช้ตามกฎหมายตั้งแต่วันที่ 30 ธันวาคม ปี 2546 ซึ่งข้อตกลงนี้ถือเป็นการปฏิรูปทางการค้าของประเทศในทวีปแอฟริกา โดยสหรัฐามอบสิทธิในการเข้าสู่ตลาดสหรัฐอเมริกาได้ โดยปลอดภาษีและไม่มีการจำกัดโควตาสินค้าที่มีถิ่นกำเนิดมาจากประเทศที่ได้รับสิทธิพิเศษในแถบ Sub-Saharan African (SSA)

3.5.8 Cotonou (ACP) Agreement

เป็นความตกลงความร่วมมือระหว่าง 77 ประเทศในแถบแอฟริกา แคริบเบียน และแปซิฟิก (African, Caribbean and Pacific: ACP) และ 15 รัฐในกลุ่ม European Union (EU) โดยประเทศแองโกลาเป็นส่วนหนึ่งของความตกลงทางการค้า ACP-EU ที่ให้สิทธิพิเศษแก่สินค้าทุกชนิดที่ผลิตโดย ACP ยกเว้นสินค้าอาวุธ ในการเข้าสู่ตลาด EU

สหภาพยุโรปมอบสิทธิพิเศษทางการค้า แก่กลุ่มประเทศ ACP ตั้งแต่ปี 2506 ภายใต้สนธิสัญญาโลม (Lome Convention) อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากการก่อตั้ง WTO สนธิสัญญาโลมได้กลายเป็นความขัดแย้งกับบทบัญญัติ WTO จึงเกิด Cotonou Agreement เมื่อปี 2543 ซึ่งจะใช้เป็นต้นแบบควบคุมความสัมพันธ์ระหว่าง EU-ACP ไปจนถึงปี 2563 และขยายเวลาการมอบสิทธิพิเศษทางการค้าเพียงฝ่ายเดียวนี้ต่อไป ภายใต้การรับรองโดย WTO จนถึงปลายปี 2550 เพื่อให้สหภาพยุโรปสามารถเจรจาความตกลงหุ้นส่วนทางการค้า (Economic Partnership Agreements - EPA) โดยมีรายละเอียดที่ไม่ขัดแย้งกับบทบัญญัติใน WTO

การเจรจาความตกลงหุ้นส่วนทางการค้า (EPA) นี้ทางสหภาพยุโรปได้แบ่งการเจรจากับกลุ่มประเทศ ACP ออกเป็น 6 กลุ่ม คือ กลุ่มประเทศแอฟริกาตะวันตก กลุ่มประเทศแอฟริกากลาง กลุ่มประเทศแอฟริกาใต้และตะวันออก ประเทศแอฟริกาใต้ และกลุ่มประเทศแคริบเบียน และแปซิฟิก ซึ่งประเทศแองโกลาเข้าร่วมเจรจาภายใต้กลุ่มประเทศแอฟริกาใต้ (Southern African Development Community - SADC) ร่วมกับอีก 7 ประเทศตั้งแต่ปี 2547 ทั้งนี้ สหภาพยุโรปและประเทศแองโกลาได้ริเริ่มความร่วมมือทางการค้าอย่างเป็นทางการตั้งแต่ปี 2529 เมื่อประเทศแองโกลาลงนามเข้าร่วมสนธิสัญญาโลมและ Cotonou Agreement เมื่อปี 2543 ส่งผลให้ประเทศแองโกลาได้รับผลประโยชน์ทางการค้า ในฐานะประเทศที่มีการพัฒนาน้อย ในการส่งสินค้าทุกชนิด (ยกเว้นการค้าอาวุธ) ไปยังสหภาพยุโรปโดยไม่เสียภาษีหรือมีการจำกัดโควตา ตั้งแต่ปี 2544

3.6 นโยบายและสถานภาพทางการเงิน

การบริหารงานและกำกับดูแลระบบการเงินของประเทศแองโกลาอยู่ภายใต้ The Financial Institutions Law (Law 13/05, 30 กันยายน 2548) โดยกฎหมายฉบับนี้ครอบคลุมทั้งในส่วนของการดำเนินงาน การกำกับดูแลสถาบันการเงินภายในประเทศแองโกลา ทั้งนี้ กระทรวงการคลังทำหน้าที่ควบคุมและดูแลการดำเนินงานของภาคการเงินในประเทศ

3.6.1 ธนาคาร (Banking Sector)

ในช่วงที่ผ่านมา ระบบการเงินการธนาคารของแองโกลานั้นถือว่ายังไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร แต่จากภาพรวมมีการเจริญเติบโตขึ้นมาก นอกจากนี้การดำเนินงานของธนาคารส่วนใหญ่ในแองโกลาจะมุ่งไปในแนวทางการแสวงหากำไรในระยะสั้น ยกตัวอย่างเช่น การค้าเงินตราต่างประเทศ ในส่วนของนักลงทุนต่างชาติสามารถเข้าถึงแหล่งสินเชื่อภายในประเทศได้ค่อนข้างยาก และแม้แต่นักลงทุนท้องถิ่นก็ใช้แหล่งสินเชื่ออื่นที่เป็นของต่างประเทศ ส่วนสินเชื่อที่รัฐบาลให้เพื่อสนับสนุนการพัฒนาของระบบเศรษฐกิจนั้น ก็ให้แก่บริษัทที่มีส่วนของผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่เป็นชาวแองโกลาเองและมีข้อจำกัดต่างๆค่อนข้างมาก

ธนาคารกลางแห่งแองโกลา (Banco Nacional de Angola) มีหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ อื่นๆตั้งแต่ปี 2546 จำนวนธนาคารพาณิชย์ในแองโกลามีจำนวนเพิ่มขึ้น โดยปัจจุบันมีธนาคารพาณิชย์ทั้งสิ้น 20 แห่ง ได้แก่

- 1) FINIBANCO ANGOLA, SA
- 2) BANK OF COMMERCE AND INDUSTRY, SA - BCI
- 3) AFRICAN BANK INVESTMENTS SA - BAI
- 4) BANCO BIC, SA
- 5) BANCO REGIONAL DO KEVE, SA - BRK
- 6) BANCO SOL - SOL
- 7) SAVINGS AND CREDIT BANK SA - BPC
- 8) ATLANTIC PRIVATE BANK SA - BPA
- 9) DEVELOPMENT BANK OF ANGOLA - BDA
- 10) VTB AFRICA, SA - VTB

- 11) ANGOLA BANK OF COMMERCE AND BUSINESS, SA - BANC
- 12) DEVELOPMENT BANK OF ANGOLA, SA - BFA
- 13) BANCO CAIXA GERAL SA TOTTA OF ANGOLA - BCGTA
- 14) MILLENNIUM BANK SA ANGOLA - BMA
- 15) ANGOLA COMMERCIAL BANK SA - BCA
- 16) QUANTUM CAPITAL BANK - BQC
- 17) COMMERCIAL BANK OF HUAMBO - BCH
- 18) NEW BANK - NVB
- 19) HOLY SPIRIT BANK ANGOLA, SA - BESA
- 20) INTERNATIONAL BUSINESS BANK SA-BNI

3.6.2 บริษัทประกันภัย (Insurance Companies)

ปัจจุบันแองโกลามีบริษัทประกันภัยทั้งสิ้น 6 บริษัท โดยรายได้หลักของบริษัทที่รัฐบาลถือหุ้นใหญ่ มาจากภาคธุรกิจน้ำมันและก๊าซ

- 1) The National Insurance Company of Angola (ENSA S.A.)
- 2) The AAA LDA Enterprise
- 3) AAA Broker of Insurances
- 4) The NS Nossa Seguros
- 5) The PERITANA
- 6) Mundial Seguros

3.6.3 สถาบันการเงินอื่น (Other Financial Institutions)

ในเดือนธันวาคม ปี 2549 แองโกลาได้ก่อตั้ง The Angola Development Bank (Banco de Desenvolvimento de Angola: BDA) ขึ้นมาเพื่อบริหารกองทุนเพื่อการพัฒนา (Development Fund: FDA) อย่างไรก็ตาม มีความวิตกกังวลถึงความเสี่ยงในการดำเนินงานของ BDA ที่จะเกิดการทุจริตและปัญหาในการบริหารจัดการกองทุนต่างๆ ที่ไม่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ทั้ง BDA และ FDA ก็ถูกคาดหวังให้ปฏิรูปเพื่อเป็นช่องทางเข้าถึงแหล่งสินเชื่อของภาคเอกชน ซึ่งถือเป็นอุปสรรคใหญ่ในการลงทุน โดยเฉพาะภาคการเกษตรที่ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งสินเชื่อได้

3.6.4 ตลาดหุ้นรัฐบาล (Government Bond Market)

ธนาคารกลางแห่งประเทศไทยแองโกลาได้ก่อตั้งตลาดหุ้นระยะสั้นขึ้นมา เรียกว่า Titulos do Banco Central (TBC) โดยอายุของหุ้นกู้ในตลาดนี้จะอยู่ระหว่าง 91-182 วัน นอกจากนี้ ยังมีตลาดสำหรับหุ้นกู้ระยะยาว คือ Obrigacoes do Tesour ซึ่งอายุของหุ้นกู้ระยะยาวนี้จะอยู่ระหว่าง 1-7.5 ปี

3.6.5 ตลาดหลักทรัพย์ (Stock Exchange)

ประเทศแองโกลามีแผนที่จะเปิดดำเนินการตลาดหลักทรัพย์ตั้งแต่ปี 2551 แต่จนถึงปัจจุบันก็ยังไม่มีการเปิดดำเนินการของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

3.6.6 อัตราแลกเปลี่ยนและเงินทุนสำรองระหว่างประเทศ

ปัจจุบันประเทศแองโกลาใช้สกุลเงินท้องถิ่นคือ Kwanza ซึ่งเริ่มใช้ตั้งแต่ต้นปี 2544 และได้ปรับปรุงระบบอัตราแลกเปลี่ยนให้เป็นระบบเดียวกับประเทศสหรัฐอเมริกา รวมถึงชนิดธนบัตร เช่น ธนบัตรชนิด 1, 5, 10, 50 และ 100 Kwanza แต่ต่อมาในวันที่ 19 กรกฎาคม ปี 2547 ธนาคารแห่งชาติแองโกลาก็ได้จัดพิมพ์ธนบัตรชนิด 200, 500 และ 1,000 Kwanza ทั้งนี้ ประชาชนหรือชาวต่างชาติไม่สามารถนำสกุลเงินท้องถิ่นออกนอกประเทศได้ โดยมีด่านคอยตรวจสอบผู้โดยสารทุกคนที่สนามบินนานาชาติโดยละเอียดเพื่อป้องกันการนำเงินสกุลท้องถิ่นออกนอกประเทศ

แผนภาพที่ 7: ธนบัตรชนิดต่างๆของประเทศแองโกลา

ที่มา: <http://www.bna.ao> ข้อมูล ณ วันที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2554

ตารางที่ 8: อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราของประเทศแองโกลา ปี 2550-2553

หน่วย: kwanza (AOA)/ ดอลลาร์สหรัฐฯ

	2550	2551	2552	2553
อัตราแลกเปลี่ยน	76.6	75.023	79.33	92.08

ที่มา: www.cia.gov ข้อมูล ณ วันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ.2554 รวบรวมโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง

ตารางที่ 9: เงินทุนสำรองระหว่างประเทศของประเทศแองโกลา ปี 2550-2553

หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

	2550	2551	2552	2553
เงินทุนสำรอง	7,085.462	11,601.480	8,716.071	12,769.029

ที่มา: International Monetary Fund, World Economic Outlook Database ข้อมูล ณ วันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ.2554

บทที่ 4 โอกาสและสู่ทางการลงทุน

4.1 การค้าระหว่างประเทศไทยและแองโกลา

4.1.1 สินค้านำเข้าและส่งออกที่สำคัญ

ตารางที่ 10: สินค้านำเข้าของไทยจากแองโกลา

รายการ	มูลค่า: พันดอลลาร์สหรัฐฯ		
	2551	2552	2553
เหล็กและเหล็กกล้า	1,800	319	391
อลูมิเนียมและผลิตภัณฑ์	76	0	0
สิ่งทอ	3	2	10

ที่มา: TradeMap, UNCTAD ข้อมูล ณ วันที่ 14 กันยายน ปี 2554

ตารางที่ 11: สินค้าส่งออกของไทยไปแองโกลา

รายการ	มูลค่า: พันดอลลาร์สหรัฐฯ		
	2551	2552	2553
ธัญพืช	95,604	45,352	57,005
ยานพาหนะ	37,198	38,671	37,227
เนื้อสัตว์ อาหารทะเลแปรรูป	21,342	13,959	15,653
พลาสติก	8,342	5,937	6,894
เครื่องจักร	7,502	6,037	3,790
อุปกรณ์ประกอบการทำสิ่งทอ	1,703	3,957	3,252
เครื่องปรุงที่ใช้ในการประกอบอาหาร	1,567	786	2,805
สิ่งทออื่นๆ	982	377	2,790
ผลิตภัณฑ์นม ไข่ น้ำผึ้ง	4,213	3,906	2,330
อุปกรณ์ไฟฟ้า	2,784	3,338	2,248

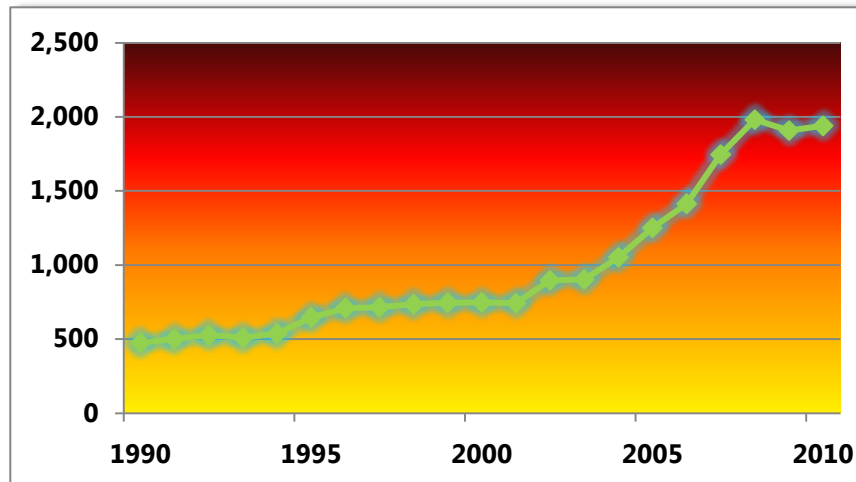
ที่มา: TradeMap, UNCTAD ข้อมูล ณ วันที่ 14 กันยายน ปี 2554

4.2 อุตสาหกรรมที่น่าสนใจลงทุน

4.2.1 น้ำมัน

แองโกลาเป็นประเทศที่อุดมสมบูรณ์ด้วยแหล่งน้ำมันดิบ โดยมีแหล่งขุดเจาะน้ำมันทั้งในทะเล และ บนแผ่นดิน แต่โดยมากจะอยู่ในทะเลหรือแผ่นดินที่ติดทะเล ซึ่งแสดงถึงความอุดมสมบูรณ์ของน้ำมันดิบในแองโกลา เมื่อพิจารณา ปริมาณการผลิตน้ำมันดิบต่อวันของแองโกลา พบว่า แองโกลาสามารถผลิตได้มากถึง 2 ล้านบาร์เรลต่อวัน มากเป็นอันดับที่ 2 ของทวีปแอฟริกา รองจากไนจีเรียเท่านั้น

แผนภาพที่ 8: การผลิตน้ำมันดิบต่อวันของแองโกลาปี 1990 -2010 (หน่วย: พันบาร์เรล)

ที่มา: US Department of Energy ข้อมูล ณ วันที่ 20 พฤษภาคม ปี 2554

ในการเข้าไปลงทุนด้านน้ำมัน ในแองโกลา ตั้งแต่ปี 2519 เป็นต้นมา รัฐบาลได้ก่อตั้งบริษัท Sonangol ขึ้น เพื่อให้เป็นบริษัทน้ำมันแห่งชาติ บริษัท Sonangol มีการพัฒนาเติบโตอย่างต่อเนื่อง และผูกขาดในเกือบทุกกิจการน้ำมันของแองโกลา โดยบริษัทต่างชาติที่เข้ามาลงทุนส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของบริษัทร่วมทุน (Joint Venture) อย่างไรก็ตาม ด้วยความอุดมสมบูรณ์ทางน้ำมันดิบ กอปรกับบุคลากรที่ค่อนข้างมีคุณภาพของ Sonagol²¹ ทำให้มีบริษัทน้ำมันขนาดใหญ่ต่างชาติเข้ามาร่วมทุนเป็นจำนวนมาก เช่น บริษัทในกลุ่ม Seven Sisters เดิม อย่าง ExxonMobil Chevron และ BP และกลุ่มผู้ผลิตน้ำมันรายใหญ่รายใหม่ เช่น Sinopec และ CNOOC ของจีน Petrobras ของ บราซิล หรือ Alrosa ของรัสเซีย ที่นอกจากจะทำธุรกิจด้านน้ำมันแล้วยังทำธุรกิจเกี่ยวกับเพชรรายใหญ่ในแองโกลาด้วย การแข่งขันในอุตสาหกรรมน้ำมันดิบของแองโกลา จึงมีอยู่มากพอสมควร

แผนภาพที่ 9: บริษัทปิโตรเลียม ใน แองโกลา

ที่มา: Sonagol ข้อมูล ณ วันที่ 20 พฤษภาคม ปี 2554

²¹ รัฐบาลแองโกลาได้ลงทุน ส่งพนักงาน Sonagol จำนวนมากไปศึกษาต่อยังต่างประเทศ เช่น ในอิตาลี เป็นต้น, APS Review Oil Market Trends (2007) "ANGOLA - Oil & Gas History"

สรุป ลักษณะอุตสาหกรรมน้ำมันของไทย และ แองโกลา พบว่า แองโกลา มีน้ำมันดิบอยู่อย่างอุดมสมบูรณ์และไม่ปิดกั้นให้ต่างชาติเข้าไปลงทุน นอกจากนี้ ยังมีการกลั่นและแปรรูปเป็นอุตสาหกรรมปิโตรเคมี เช่น พลาสติกไม่มากนัก แต่การเข้าไปลงทุน จะต้องเป็นการร่วมทุนกับ บริษัท Sonagol เป็นหลัก ไทยจึงอาจเข้าไปลงทุนทำสัมปทานสำรวจขุดเจาะ และ/หรือ นำเข้าน้ำมันดิบดังกล่าวมาแปรรูปยังประเทศไทย หรืออาจลงทุนทำกิจการแปรรูปที่แองโกลา

ตารางที่ 12: การผลิตและกลั่นน้ำมันของแองโกลาเทียบกับไทย

ประเทศ	การผลิตน้ำมันดิบ ต่อวัน			การกลั่นและแยกก๊าซปิโตรเลียม (Refinery Output of Petroleum Products)	
	2550	2551	2552	2549	2550
แองโกลา	1.7 ล้านบาร์เรล	2 ล้านบาร์เรล	1.9 ล้านบาร์เรล	42,110 บาร์เรล	38,160 บาร์เรล
ไทย	2 แสนบาร์เรล	2.3 แสนบาร์เรล	2.4 แสนบาร์เรล	9.5 แสนบาร์เรล	9.8 แสนบาร์เรล

ที่มา: มูลนิธิ สวค. ข้อมูล ณ วันที่ 20 พฤษภาคม ปี 2554

4.2.2 เพชร

แองโกลาเป็นประเทศที่อุดมไปด้วยเพชรลำดับต้นของโลก โดยแองโกลามีเหมืองเพชร ทั้งในลักษณะของสายแร่ Kimberlite ที่ต้องใช้เทคโนโลยีในการขุดหลุมเป็นเหมืองเพชรขนาดใหญ่ และในลักษณะของสายแร่ Alluvial ที่สามารถร่อนหาได้ตามแม่น้ำ โดยเหมืองเพชรที่มีความสำคัญที่สุดของแองโกลา คือ เหมืองเพชร Catoca ซึ่งเป็นเหมืองเพชรที่ใหญ่เป็นอันดับที่ 4 ของโลก

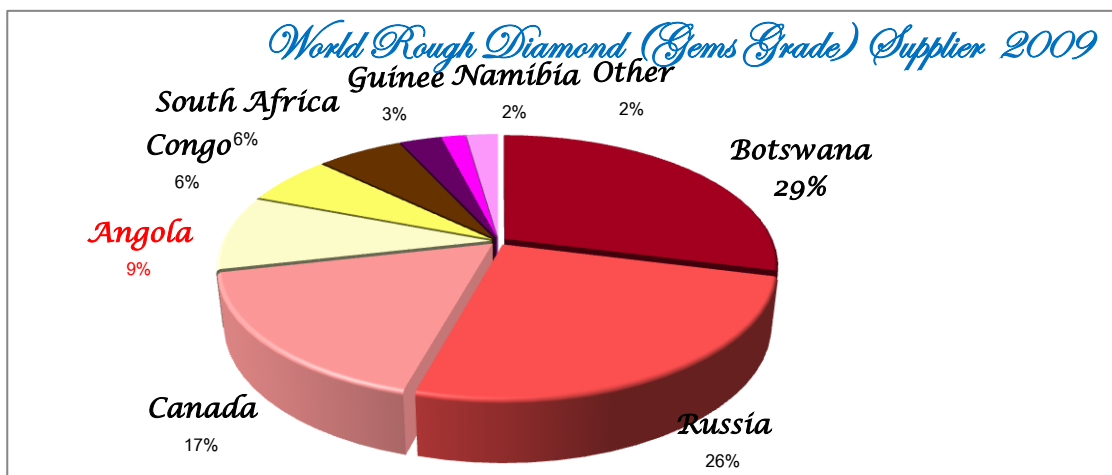

แองโกลามีเหมืองเพชร อยู่มากมายหลายแห่ง โดยในปี 2551 แองโกลามีโครงการเกี่ยวกับเหมืองเพชร มากถึง 167 โครงการ²² มีเหมืองขนาดใหญ่หลายเหมือง เช่น เหมือง Catoca เหมือง Fucauma เหมือง Luarica และ เหมือง Luzamba ซึ่งเป็นเหมือง Alluvial ที่ใหญ่ที่สุดของแองโกลา

เพชรดิบที่แองโกลาสามารถขุดได้ทั้งหมดมากถึงร้อยละ 90 เป็นเพชรที่สามารถผลิตเป็นอัญมณีได้ โดยมีเพียงร้อยละ 10 ที่มีคุณค่าเพียงเป็นระดับอุตสาหกรรม ซึ่งหากพิจารณาจากสถิติดังกล่าว พบว่า แองโกลาสามารถขุดพบเพชรดิบได้มากขึ้นเรื่อยๆ จาก 3.6 ล้านกะรัตในปี 2542 เป็น 9 ล้านกะรัต ในปี 2551 ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการสิ้นสุดของสงครามกลางเมืองที่ยืดเยื้ออยู่นานภายในประเทศ

แผนภาพที่ 10: สัดส่วนประเทศที่ผลิตเพชรดิบของโลก

ที่มา: ข้อมูลจาก info.diamond.com รวบรวมโดยมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง ข้อมูล ณ วันที่ 23 เมษายน ปี 2554

²² Mathew Nyangwa, 2010, Angola diamond industry on the mend เข้าเมื่อ วันที่ 23 เมษายน ปี 2554

อย่างไรก็ตาม แองโกลากลับไม่มีศักยภาพในการ เจียระไน หรือ ทำเครื่องเพชร โดยสินค้าในกลุ่มเพชรที่ส่งออกเกือบทั้งหมดคือ “เพชรดิบ” ซึ่งแตกต่างกับไทยที่มีศักยภาพดังกล่าวสูง การเจียระไน และ ทำเครื่องเพชร จึงเป็นอุตสาหกรรมที่น่าสนใจในแองโกลา

ตารางที่ 11: ชีตความสามารถด้านอัญมณีและเครื่องประดับของไทยเปรียบเทียบกับแองโกลา

	ไทย	แองโกลา
แร่	หินสี รัตนชาติ พลอย	เพชร
เครื่องประดับ	เครื่องทองเครื่องเงิน เครื่องเพชรพลอย เพชรพลอยเทียม	ไม่มี
การตลาด	ในปี 2553 มูลค่าส่งออก 5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (ไม่รวมทอง ทองคำขาว เงิน ไม่แปรรูป) ส่งไป สหรัฐฯ 1,100 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ไปฮ่องกง 980 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ทั้งนี้สินค้าที่ส่งออกเป็น เครื่องประดับถึง 3.1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ	ในปี 2552 ส่งออก 450 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เกือบทั้งหมดคือเพชรดิบ (449 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) ทั้งๆที่เป็นผู้ผลิตเพชรดิบอันดับ 4 ของโลก กลับมีมูลค่าการส่งออกอัญมณีต่ำกว่าไทย เพราะไม่มีความสามารถในการเจียระไนเพชรเท่าที่ควร

ที่มา: มุลนิธิ สวค. ข้อมูล ณ วันที่ 23 เมษายน ปี 2554

บทที่ 5 หน่วยงานด้านการลงทุนที่สำคัญ

1. Agencia Nacional para o Investimento Privado (ANIP)

สามารถให้ความช่วยเหลือนักลงทุนที่ต้องการเข้ามาลงทุนในแองโกลาได้ ทั้งด้านกฎหมายข้อบังคับต่างๆ หรือขั้นตอนการจัดตั้งธุรกิจ

ที่อยู่: Rua Cerqueira Lukoki, n^o25, Edifício do Ministério da Indústria, 9° Andar, Luanda

หมายเลขโทรศัพท์: +244 222 39 14 34/33 12 52

หมายเลขโทรสาร: +244 222 39 33 81/39 38 33

อีเมล: <http://www.anip.co.ao/Company/Contactos.aspx>

เว็บไซต์: <http://www.anip.co.ao/>

2. Ministry of Commerce Angola

เป็นองค์กรที่ให้ความช่วยเหลือทางด้านการค้าการลงทุนในประเทศแองโกลา สามารถให้ความช่วยเหลือและคำแนะนำแก่นักลงทุนไทยได้

ที่อยู่: Largo 4 de Fevereiro, 3 Edifício Palácio de Vidro, Luanda

หมายเลขโทรศัพท์: +244 222 310626, 311195, 311191

หมายเลขโทรสาร: +244 222 310335, 310126, 310935

อีเมล: carlos.marques@minco.gov.ao

เว็บไซต์: <http://www.angola-portal.ao/MINCO/Default.aspx>

3. Embassy of the Republic of Angola (India)

ที่อยู่: 5 / 50 F, Nyaya Marg, Chanakya Puri, New Delhi - 110 021

หมายเลขโทรศัพท์: +91-11-26882680/26110701

หมายเลขโทรสาร: +91-11-26113512

อีเมล: xietuang@del2.vsnl.net.in

เว็บไซต์: <http://www.angolaembassyindia.com/>

4. HTA of Thailand in Angola (Mr. Tiago Joao Pires Antunes)

ที่อยู่: Conselheiro Honorario do Ministerio do Comercio da Tailandia em Angola Rua Albano Machado n 6 2 Andar, Porta n5

หมายเลขโทรศัพท์: +244 923 401453, +244 912512588

หมายเลขโทรสาร: +244 612 61617822

อีเมล: kingstonpies@hotmail.com

เว็บไซต์: www.depthai.go.th